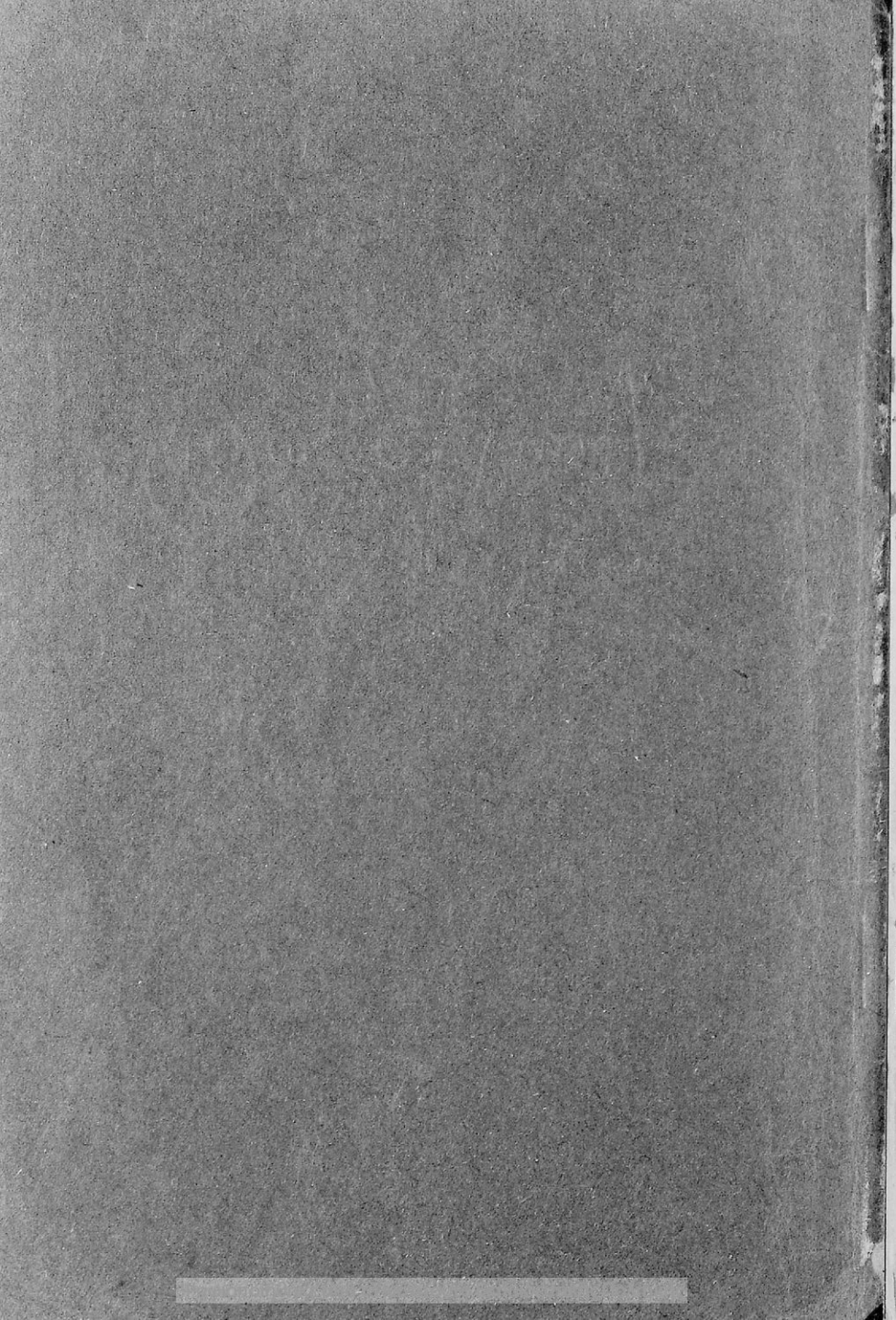

2157

Αποστολή

ΧΡΙΣΤΟΥ Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Ε. ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΤΗΣ ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΣΧΟΛΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑ

ΕΚΛΟΓΑΙ

ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Ἀπολλοδώρου καὶ τῆς ποικίλης
ἱστορίας τοῦ Αἰλιανοῦ.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Ι. Ν. ΣΙΔΕΡΗ

ΑΘΗΝΑΙ—ΣΤΑΔΙΟΥ—52

1937

I

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Ἀπολλοδώρου.

Εἰσαγωγή. Ὁ Ἀπολλόδωρος ἦτο Ἀθηναῖος. Ἐζησε περὶ τὸ 140 π. Χ. Ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ μεγάλου γραμματικοῦ Ἀριστάρχου καὶ ἦτο ἀπὸ τοὺς πλέον μορφωμένους ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς του. Συνέγραψε πολλὰ συγγράμματα, ἐκ τῶν ὁποίων σώζεται μόνον τὸ ἔργον του ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Βιβλιοθήκη». Αὕτη εἶναι συνοπτικὴ ἐκθεσις τῶν μύθων περὶ γενέσεως τῶν θεῶν καὶ τῆς γενεαλογίας τῶν παλαιῶν ἑλληνικῶν γενῶν. Ἀλλ' ἡ διήγησις δὲν εἶναι πλήρης, διότι ἐχάθη τὸ τέλος τῆς συγγραφῆς. Τὸ περιεχόμενον δεικνύει, ὅτι τὸ βιβλίον ἦτο προωρισμένον πρὸς χρῆσιν τῶν σχολείων.

Α

ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΟΓΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΥΘΟΙ

1. Προμηθεύς.

Προμηθεύς ἐξ ὕδατος καὶ γῆς ἀνθρώπους πλάσας ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ πῦρ λάθρα τοῦ Διὸς ἐν νάρθηκι κρύψας. Ὡς δὲ ἤσθετο Ζεὺς, ἐπέταξεν Ἡφαίστῳ τῷ Κανκᾶσφ ὄρει τὸ σῶμα αὐτοῦ προσηλῶσαι. Τοῦτο δὲ Σκυθικὸν ὄρος ἐστίν. Ἐν δὴ τούτῳ προσηλωθεὶς Προμηθεύς ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐδέδετο. Καθ' ἐκάστην δὲ ἡμέραν ἀετὸς ἐπιπετόμενος τοὺς λοβοὺς ἐνέμετο τοῦ ἥπατος αὐξανομένου διὰ νυκτός. Καὶ Προμηθεύς μὲν πυρὸς κλαπέντος δίκην ἔτινε ταύτην. Ἡρακλῆς δὲ αὐτὸν χρόνον ὕστερον ἔλυσεν.

2. Δευκαλίων καὶ Πύρρα.

Προμηθεύς παῖς Δευκαλίων ἐγένετο. Οὗτος βασιλεύων τῶν περὶ τὴν Φθίαν τόπων ἄγεται γυναῖκα Πύρραν τὴν Ἐπιμηθέως καὶ Πανδώρας, ἣν ἔπλασαν

θεοὶ πρώτην γυναῖκα. Ἐπεὶ δὲ ἀφανίσαι Ζεὺς ἤθελε τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Προμηθέως, Λευκαλίῳ κατασκεύασε λάρνακα καὶ τὰ ἐπιθήδεια παραλαβὼν εἰς ταύτην μετὰ Πύρρας εἰσέβη. Ζεὺς δὲ πολὺν ὑετὸν ἀπ' οὐρανοῦ χέας τὰ πλεῖστα μέρη τῆς Ἑλλάδος κατέκλυσε· διεφθάρησαν οὖν πάντες ἄνθρωποι πλὴν ὀλίγων, οἱ συνέφυγον εἰς τὰ πλησίον ὑψηλὰ ὄρη. Λευκαλίῳ δ' ἐν τῇ λάρνακι διὰ τῆς θαλάσσης φερόμενος ἐφ' ἡμέρας ἐννέα καὶ νύκτας ἴσας τῷ Παρνασσῷ προσίσχει· ἐπεὶ δὲ οἱ ὄμβροι παύσαν ἔλαβόν, ἐκβάς θύει Διὶ φυξίῳ. Ζεὺς δὲ πέμψας Ἐρμῆν πρὸς αὐτὸν ἐπέτραιπεν αἰτεῖσθαι, ὅτι βούλεται. Ὁ δὲ αἰρεῖται ἀνθρώπους αὐτῷ γενέσθαι. Καὶ Διὸς εἰπόντος, ὑπὲρ κεφαλῆς αἴρων ἔβαλε λίθους· καὶ οὓς μὲν ἔβαλε Λευκαλίῳ ἄνδρες ἐγένοντο, οὓς δὲ Πύρρα γυναῖκες.

3. Λευκαλίῳνος ἀπόγονοι.

Γίγονται δ' ἐκ Πύρρας Λευκαλίῳνι παῖδες Ἑλλην μὲν πρῶτος, δεύτερος δὲ Ἀμφικτύων, θυγάτηρ δὲ Πρωτογένεια. Ἑλληνος δὲ καὶ νύμφης Ὀρηίδος Δῶρος, Εὐϋθος, Αἴολος. Αὐτὸς μὲν οὖν τοὺς καλουμένους Γραικοὺς προσηγόρευσε Ἑλληνας, τοῖς δὲ παισὶν ἐμέρισε τὴν χώραν. Καὶ Εὐϋθος μὲν λαβὼν τὴν Πελοπόννησον ἐκ Κρεοῦσης τῆς Ἐρεχθέως Ἀχαιῶν ἐγέννησε καὶ Ἴωνα, ἀφ' ὧν οἱ Ἀχαιοὶ καὶ Ἴωνες καλοῦνται. Δῶρος δὲ τὴν πέραν χώραν Πελοποννήσου λαβὼν τοὺς κατοίκους Δωριεῖς ἐκάλεσεν. Αἴολος δὲ βασιλεύων τῶν περὶ τὴν Θεσσαλίαν τόπων τοὺς ἐνοικοῦντας Αἰολεῖς προσηγόρευσε. Λαβὼν δὲ γυναῖκα Ἐναρέτην ἐγέννησε παῖδας Κρηθεά καὶ Ἀθάμαντα.

Φριξος και Ἑλλη.

Τῶν Αἰόλου παίδων Ἀθάμας δυναστεύων Βοιωτίας ἐκ Νεφέλης τεκνοῖ παῖδα μὲν Φριξον, θυγατέρα δὲ Ἑλλην. Αὐτῆς δὲ Ἰνώ λαμβάνει γυναῖκα, ἐξ ἧς αὐτῷ Λέαρχος και Μελικέρτης ἐγένοντο. Ἐπιβουλεύουσα δὲ Ἰνώ τοῖς Νεφέλης τέκνοις ἔπεισε τὰς γυναῖκας τὸν πυρὸν φρύγειν. Λαμβάνουσαι δὲ κρύφα τῶν ἀνδρῶν τοῦτο ἔπρασον. Γῆ δὲ πεφρυγμένους πυρούς δεχομένη καρπούς ἐτησίους οὐκ ἔφερε διδόμενων ὁ Ἀθάμας εἰς Δελφούς ἀπαλλαγὴν ἐπυνθάνετο τῆς ἀφορίας. Ἰνώ δὲ τοὺς πεμφθέντας ἀνέπεισε λέγειν, ὡς εἶη κεχρησμένοι παύσεσθαι τὴν ἀκαρπίαν, ἐὰν σφαγῇ Διὶ ὁ Φριξος. Τοῦτο ἀκούσας ὁ Ἀθάμας, συναναγκάζομενος ὑπὸ τῶν τὴν γῆν κατοικούντων, τῷ βοιωτῷ παρέστησε Φριξον. Νεφέλη δὲ μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτὸν ἀνήρασε και παρ' Ἑρμοῦ λαβοῦσα χρυσόμαλλον κριὸν ἔδωκεν, ἐφ' οὗ φερόμενοι ἐξ οὐρανοῦ γῆν ὑπερέβησαν και θάλασσαν.

Ὡς δ' ἐγένοντο εἰς τὴν μεταξὺ κεκλιμένην θάλασσαν Σιγείου και Χερσονήσου, ὤλισθεν εἰς τὸν πόντον ἡ Ἑλλη, κακῆ θανούσης αὐτῆς ἀπ' ἐκείνης Ἑλλήσποντος ἐκλήθη τὸ πέλαγος. Φριξος δὲ ἦλθεν εἰς Κόλχους, ὧν Αἰήτης ἐβασίλευεν. Οὗτος αὐτὸν ὑποδέχεται και μίαν τῶν θυγατέρων, Χαλκιόπην, δίδωσιν. Ὁ δὲ τὸν χρυσόμαλλον κριὸν Διὶ θύει φυξίφ, τὸ δὲ τούτου δέρας Αἰήτη δίδωσιν ἐκεῖνος δὲ αὐτὸ περὶ δρυὸν ἐν Ἄρεως ἄλσει καθήλωσεν.

Β

ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

1. *Ίάσων και Πελίας.*

Αἴσωνος τοῦ Κρηθέως γίγνεται παῖς Ἰάσων. Οὗτος ᾄκει ἐν Ἰωλκῷ, τῆς δὲ Ἰωλκοῦ Πελίας ἐβασίλευσε μετὰ Κρηθέα. Χρωμένῳ δὲ τῷ Πελία περὶ τῆς βασιλείας ἐθέσπισεν ὁ θεὸς τὸν μονοσάνδαλον φυλάξασθαι. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἠγνῶει Πελίας τὸν χρησμόν, αὐτῆς δὲ ὕστερον αὐτὸν ἔγνω. Τελῶν γὰρ ἐπὶ τῇ θαλάσῃ Ποσειδῶνι θυσίαν ἄλλους τε πολλοὺς ἐπὶ ταύτῃ καὶ τὸν Ἰάσωνα μετεπέμψατο. Ὁ δὲ πόθῳ γεωργίας ἐν τοῖς χωρίοις διατελῶν ἔσπευσεν ἐπὶ τὴν θυσίαν, διαβαίνων δὲ ποταμὸν Ἄναυρον ἐξῆλθε μονοσάνδαλος, τὸ ἕτερον ἀπολέσας ἐν τῷ ῥεῖθρῳ πέδιλον. Θεασάμενος δὲ Πελίας αὐτὸν καὶ τὸν χρησμόν συμβαλὼν ἠρώτα προσελθὼν, τί ἂν ἐποίησεν ἐξουσίαν ἔχων, εἰ λόγιον ἦν αὐτῷ ὑπὸ τινος φονευθῆσεσθαι τῶν πολιτῶν. Ὁ δὲ, εἴτ' ἐπελθὼν ἄλλως εἴτε διὰ μῆνιν Ἥρας, ἐπεὶ οὐκ ἐτίμα αὐτήν, «τὸ χρυσόμαλλον δέρας», ἔφη, «προσέταπτον ἂν φέρειν αὐτῷ». Τοῦτο Πελίας ἀκούσας εὐθύς ἐπὶ τὸ δέρας ἐλθεῖν ἐκέλευσεν αὐτόν. Τοῦτο ἐν Κόλχοις ἦν ἐν Ἄρως ἄλσει χρομάμενον ἐκ δρυός, ἐφρουροεῖτο δὲ ὑπὸ δράκοντος ἀϋπνοῦ.

2. Ὁ πλοῦς τῶν Ἀργοναυτῶν.

Ἐπὶ τὸ δέρας πεμπόμενος Ἰάσων Ἄργον παρεκάλεσε τὸν Φοῖξου, κάκεινος πεντηκόντορον ναῦν κατεσκεύασε τὴν προσαγορευθεῖσαν ἀπὸ τοῦ κατασκευάσαντος Ἄργω. Ὡς δὲ ἡ ναῦς κατεσκευάσθη, χρωμένω ὁ θεὸς αὐτῷ πλεῖν ἐπέτρεψε συναθροίσαντι τοὺς ἀρίστους τῆς Ἑλλάδος.

Οὗτοι δὲ ναυαρχοῦντος τοῦ Ἰάσονος ἀναχθέντες προσίσχουσι Λήμνῳ, ἀπὸ Λήμνου δὲ προσίσχουσι Δολίοσιν, ὧν ἔβασίλευε Κύζικος. Οὗτος ὑπεδέξατο αὐτοὺς φιλοφρόνως. Νυκτὸς δὲ ἀναχθέντες ἐντεῦθεν καὶ χειμῶνι περιπεσόντες πάλιν τοῖς Δολίοσι προσίσχουσι. Οἱ δὲ νομίζοντες Πελασγικὸν εἶναι στρατὸν μάχην τῆς νυκτὸς συνάπτουσι ἀγνοοῦντες πρὸς ἀγνοοῦντας. Κτείναντες δὲ πολλοὺς οἱ Ἀργοναῦται, μεθ' ὧν καὶ Κύζικον, μεθ' ἡμέραν, ὡς ἔγνωσαν, ἀποδουράμενοι τὰς τε κόμας ἐκείραντο καὶ τὸν Κύζικον πολυτελῶς ἔθιψαν. Καὶ μετὰ τὴν ταφήν πλεύσαντες Μυσίᾳ προσίσχουσι.

Ἀπὸ δὲ Μυσίας ἀπῆλθον εἰς τὴν Βεβρύκων γῆν, ἧς ἔβασίλευεν Ἄμμκος. Γενναῖος δ' ὧν οὗτος τοὺς προσίσχοντας ξένους ἠνάγκαζε πυκτεύειν καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἀνήρει. Παραγενόμενος οὖν καὶ τότε ἐπὶ τὴν Ἄργω τὸν ἀριστὸν αὐτῶν εἰς πυγμὴν προηκαλεῖτο. Πολυδεύκης δ' ὑποσχόμενος πυκτεύειν πρὸς αὐτόν, πλήξας τὸν αὐχένα ἀπέκτεινε. Τῶν δὲ βαρβάρων ὀρμησάντων πρὸς αὐτόν, ἀρπάσαντες οἱ ἀριστεῖς τὰ ὄπλα πολλοὺς φεύγοντας φονεύουσι αὐτῶν.

3. Ὁ μάντις Φινεύς.

Ἐντεῦθεν ἀναχθέντες καταντῶσιν εἰς τὴν Θοά-

κης Σαλμυδησσόν, ἔνθα ᾤκει Φινεὺς μάντις τὰς ὄψεις πεπρωμένους. Τοῦτον οἱ μὲν Ἀγήνορος εἶναι λέγουσιν, οἱ δὲ Ποσειδῶνος υἷόν. Καὶ πηρωθῆναι φασιν αὐτὸν οἱ μὲν ὑπὸ θεῶν, ὅτι προύλεγε τοῖς ἀνθρώποις τὰ μέλλοντα, οἱ δὲ ὑπὸ Βορέου καὶ τῶν Ἀργοναυτῶν, ὅτι πεισθεὶς μητριῶ τοὺς ἰδίους ἐτύφλωσε παῖδας. Ἐπειμψαν δ' αὐτῷ καὶ τὰς Ἀρπυίας οἱ θεοί. Πτερωταὶ δ' ἦσαν αὐταὶ καί, ἐπειδὴ τῷ Φινεῖ παρετίθετο τράπεζα, ἐξ οὐρανοῦ καθιπτάμεναι τὰ μὲν πλείονα ἀνήραζον, ὀλίγα δέ, ὅσα ὀσμῆς ἀνάπλα, κατέλειπον, ὥστε μὴ δύνασθαι προσενέγκασθαι. Βουλομένους δὲ τοὺς Ἀργοναύτας τὰ περὶ τοῦ πλοῦ μαθεῖν, διδάξειν αὐτοὺς ὑπέσχετο, τῶν Ἀρπυιῶν ἐὰν ἀπαλλάξωσιν. Οἱ δὲ παρέθεσαν αὐτῷ τράπεζαν ἐδεσμάτων, Ἀρπυιαὶ δὲ ἐξαίφνης σὺν βοῇ καταπτᾶσαι τὴν τροφήν ἤραζον. Θεασάμενοι δὲ οἱ Βορέου παῖδες, Ζήτης καὶ Κάλαις, ὄντες πτερωτοί, σπασάμενοι τὰ ξίφη δι' ἄερος ἐδίωκον. Ἦν δὲ ταῖς Ἀρπυίαις χρεῶν τεθνάναι ὑπὸ τῶν Βορέου παίδων, τοῖς δὲ Βορέου παισὶ τότε τελευτήσειν, ὅταν διώκοντες μὴ καταλάβωσιν.

4. Αἱ συμπληγάδες πέτραι.

Ἀπαλλαγείς δὲ τῶν Ἀρπυιῶν Φινεὺς ἐμήνυσε τὸν πλοῦν τοῖς Ἀργοναύταις καὶ περὶ τῶν συμπληγάδων ἐδίδαξε πετρῶν τῶν κατὰ τὴν τοῦ Πόντου εἴσοδον. Ἦσαν δὲ ὑπερμεγέθεις αὐταὶ, συγκρουόμεναι δ' ἀλλήλαις ὑπὸ τῆς τῶν πνευμάτων βίας τὸν διὰ θαλάσσης πόρον ἀπέκλειον. Ἐφέρετο δὲ πολλὴ μὲν ὑπὲρ αὐτῶν ὀμίγη, πολὺς δὲ πάταγος, ἦν δὲ ἀδύνατον καὶ τοῖς πετεινοῖς δι' αὐτῶν ἐλθεῖν. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ἀφεῖναι

πελειάδα διὰ τῶν πετρῶν, καὶ ταύτην ἐὰν μὲν ἴδωσι σωθεῖσαν, διαπλεῖν καταφρονοῦντας, ἐὰν δ' ἀπολομένην, μὴ βιάζεσθαι πλεῖν.

5. Ὁ διάπλους τῶν συμπληγάδων.

Ταῦτα ἀκούσαντες ἀνήγοντο· ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦσαν τῶν πετρῶν, ἀπολύουσιν ἐκ τῆς πύργου πελειάδα. Τῆς δὲ ἰταμένης τὰ ἄκρα τῆς οὐράς ἢ σύμπτωσις τῶν πετρῶν ἀπεθέρισεν. Ἀναχωρούσας οὖν ἐπιτηρήσαντες τὰς πέτρας μετ' εἰρεσίας ἐντόνου διήλθον, τῆς νεῆς περικοπέσης τὰ ἄκρα τῶν ἀφλάστων. Αἱ μὲν οὖν συμπληγάδες ἔκτοτε ἔστησαν· χροῶν γὰρ ἦν αὐταῖς, νεῆς περαιωθείσης, στήναι παντελῶς. Οἱ δ' Ἀργοναῦται πρὸς Μαριανδυνοὺς παρεγένοντο, κάκει φιλοφρόνως ὁ βασιλεὺς ὑπεδέξατο Λύκος.

6. Ἀφιξις εἰς Κολχίδα.

Παραπλεύσαντες δὲ Θερμόδοντα καὶ Καύκασον ἐπὶ φῶσιν ποταμὸν ἦλθον οὗτος τῆς Κολχικῆς ἐστὶ γῆς. Καθορισθείσης δὲ τῆς νεῆς, ἦκε πρὸς Αἰήτην Ἰάσον καὶ τὰ ἐπιταχθέντα ὑπὸ Πελίου λέγων παρεκάλει δοῦναι τὸ δέρας αὐτῷ. Ὁ δὲ δώσειν ὑπέσχετο, ἐὰν τοὺς χαλκόποδας ταύρους μόνος καταζεύξῃ. Ἦσαν δὲ παρ' αὐτῷ ταῦροι δύο ἄγριοι, μεγέθει διαφέροντες, δῶρον Ἡφαίστου, οἱ χαλκοῦς μὲν εἶχον πόδας, πῦρ δ' ἐκ στομάτων ἐφύσων. Τούτους αὐτῷ ζεύξαντι ἐπέτασσε σπείρειν δράκοντος ὀδόντας· εἰλήφει γὰρ παρ' Ἀθηῶν τοὺς ἡμίσεις τούτων, οὓς Κάδμος ἔσπειρεν ἐν Θήβαις.

7. *Ίάσων και Μήδεια.*

Ἀποροῦντος δὲ τοῦ Ίάσονος, πῶς ἂν δύναίτο τοὺς ταύρους καταζευξάι, Μήδεια αὐτοῦ ἔρωτα ἔχει ἦν δ' αὐτῆ θυγάτηρ Αἰήτου, φαρμακίς. Λεδοικυῖα δέ, μὴ ὑπὸ τῶν ταύρων διαφθαρεῖ, κρύφα τοῦ πατρὸς συνεργήσιν αὐτῷ εἰς τὴν κατάζευξιν τῶν ταύρων ἐπιγγείλατο καὶ τὸ δέρας ἐγχειρεῖν, ἐὰν ὁμόσῃ αὐτὴν ἕξειν γυναῖκα καὶ εἰς Ἑλλάδα σύμπλουν ἀγάγηται. Ὁμόσαντος δὲ Ίάσονος φάρμακον παρέχει, ᾧ ἐκέλευσε χρίσαι τὴν τε ἀσπίδα καὶ τὸ δόρυ καὶ τὸ σῶμα· τούτῳ γὰρ χρισθέντα ἔφη ἐπὶ μίαν ἡμέραν μῆτε ὑπὸ πυρὸς ἀδικηθήσεται μῆτε ὑπὸ σιδήρου. Ἐδήλωσε δὲ αὐτῷ, σπειρομένων τῶν ὀδόντων, ἐκ γῆς ἄνδρας μέλλειν ἀναδύεσθαι ἐπ' αὐτὸν καθωπλισμένους. Ἐπειδὴν δὲ ἀθρόους θεάσθηται, τούτους βάλλειν ἐκέλευεν εἰς μέσον λίθους ἄποθην, ὅταν δὲ ὑπὲρ τούτου μάχωνται πρὸς ἀλλήλους, τότε κτείνειν αὐτούς.

8. *Ἀρπαγὴ τοῦ δέρατος καὶ ἀπόπλους ἐκ τῆς Κολχίδος.*

Ίάσων δὲ ταῦτα ἀκούσας καὶ χρισόμενος τῷ φαρμάκῳ παρεγένετο εἰς τὸ τοῦ ἱεροῦ ἄλσος καὶ σὺν πολλῶν πυρὶ ὀρμήσαντας τοὺς ταύρους κατάζευξε. Σπείροντος δὲ αὐτοῦ τοὺς ὀδόντας ἀνέτελλον ἐκ τῆς γῆς ἄνδρες ἔνοπλοι. Ὁ δέ, ὅπου πλείονας εἶώρα, ἔβαλλεν ἀφανῆς λίθους· μαχομένους δὲ ἀλλήλοις προσιὼν ἀνήρει. Καὶ κατεζευγμένων τῶν ταύρων οὐκ ἐδίδου τὸ δέρας Αἰήτης, ἐβούλετο δὲ τὴν τε Ἀργὴν καταφλέξαι καὶ κτείνειν τοὺς ἐμπλέοντας. Φθάσασα δὲ Μήδεια τὸν Ίάσωνα νυκτὸς ἐπὶ τὸ δέρας ἤγαγε καὶ τὸν φυλάσσοντα δράζοντα κατακοιμίσασα τοῖς φαρμάκοις, μετὰ Ίάσονος σὺν τῷ δέρατι

ἐπὶ τὴν Ἀργὸν παρεγένετο. Συνείπετο δὲ αὐτῇ καὶ ὁ ἀδελφὸς Ἄφυρτος. Οἱ δὲ νυκτὸς μετὰ τούτων ἀνήχθησαν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.

Γ

ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΜΥΘΟΙ

1. Παιδικὴ ἡλικία τοῦ Ἡρακλέους.

Ἡρακλέους παίδος ὄντος ὀκταμηναίου δύο δράκοντας ὑπερμεγέθεις Ἡρα ἔπειψε, διαφθαρῆναι τὸ βρέφος θέλουσα. Ἐπιβοωμένης δὲ Ἀλκμήνης Ἀμφιτρώνα Ἡρακλῆς ἀναστὰς ἄγχων ἐκατέραις ταῖς χερσὶν αὐτοῦ διέφθειρεν. Ἐδιδάχθη δὲ Ἡρακλῆς, νεανίας γενόμενος, ἀρματηλατεῖν, παλαίειν, τοξεύειν, ὀπλομαχεῖν, κιθαρωδεῖν.

Προμαθὼν δὲ τὴν τοξικὴν Ἡρακλῆς ἔλαβε παρ' Ἐρμού μὲν ξίφος, παρ' Ἀπόλλωνος δὲ τόξα, παρὰ δὲ Ἡφαίστου θώρακα χρυσοῦν, παρὰ δὲ Ἀθηνᾶς πέπλον ὀπάλον μὲν γὰρ αὐτὸς ἔτεμεν ἐκ Νεμέας. Ἐν δὲ τοῖς βουκολίοις ὧν ὀκτωκαιδεκῆτης, τὸν Κιθαιρώνειον ἀπέκτεινε λέοντα. Οὗτος ὀρμώμενος ἐκ τοῦ Κιθαιρώνος τοὺς Ἀμφιτρώνος ἔφθειρε βοῦς καὶ τοὺς Θεσπίου. Ἦν δὲ οὗτος βασιλεὺς τῶν Θεσπιῶν, πρὸς ὃν ἀφίκετο Ἡρακλῆς συλλαβεῖν βουλόμενος τὸν λέοντα. Ὁ δὲ αὐτὸν ἐξένισε πενήντην ἡμέρας, ἐν αἷς χειροσάμενος

τὸν λέοντα τὴν μὲν δορὰν ἠμφιέσατο, τῷ χάσματι δὲ ἐχρήσατο κόρυθι.

2. *Μανία τοῦ Ἡρακλέους.*

Χρόνῳ δὲ ὕστερον συνέβη αὐτῷ διὰ ζῆλον Ἥρας μανῆναι καὶ τοὺς ἰδίους παῖδας εἰς πῦρ ἐμβαλεῖν. Διὸ καταδικάσας ἑαυτοῦ φυγὴν παραγίγνεται εἰς Δελφοὺς καὶ πυνθάνεται τοῦ θεοῦ, ποῦ κατοικήσῃ. Ἡ δὲ Πυθία κατοικεῖν αὐτὸν εἶπεν ἐν Τίρυνθι, Εὐρουσθεῖ λατρεύοντα ἕτη δώδεκα, καὶ τοὺς ἐπιτασσομένους ἄθλους δώδεκα ἐπιτελεῖν, καὶ οὕτως ἔφη, τῶν ἄθλων συντελεσθέντων, ἀθάνατον αὐτὸν ἔσεσθαι. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἡρακλῆς εἰς Τίρυνθα ἦλθε καὶ τὸ προστατιόμενον ὑπὸ Εὐρουσθέως ἐτέλει.

3. *Οἱ δώδεκα ἄθλοι τοῦ Ἡρακλέους.*

α' Ὁ λέων τῆς Νεμέας.

Πρῶτον μὲν οὖν ἐπέταξεν αὐτῷ τοῦ Νεμείου λέοντος τὴν δορὰν κομίζειν· τοῦτο δὲ τὸ ζῷον ἦν ἄτροπτον. Εἰς δὲ τὴν Νεμέαν ἀφικόμενος καὶ τὸν λέοντα μαστεύσας ἐτόξευε πρῶτον. Ὡς δ' ἔμαθεν ἄτροπτον ὄντα, ἀνατεινόμενος τὸ ῥόπαλον ἐδίωκε. Φυγόντος δὲ εἰς ἀμφίστομον σπήλαιον αὐτοῦ, Ἡρακλῆς τὴν ἐτέραν ἀφροκόδομησεν εἴσοδον· μετὰ δὲ τοῦτο διὰ τῆς ἐτέρας εἰσελθὼν καὶ λαβὼν τῇ χειρὶ τὸν τράχηλον κατέσχευεν ἄγχων, ἕως ἐπνίξε, καὶ βαστάζων ἐπὶ τῶν ὤμων ἐκόμιζεν εἰς Μυκήνας. Εὐρουσθεὺς δὲ καταλαβὼν αὐτοῦ τὴν ἀνδρεία ἀπειλεῖν αὐτῷ εἰς τὴν πόλιν μὴ εἰσελθεῖν, τὸ δὲ λοιπὸν δεικνύειν πρὸ τῶν πυλῶν ἐκέλευε τοὺς ἄθλους.

β' Ἡ ὕδρα τῆς Λέρνης.

Δεύτερον δὲ ἄθλον ἐπέταξεν αὐτῷ τὴν Λερναίαν ὕδραν κτείνειν. Αὕτη δὲ ἐν τῷ τῆς Λέρνης ἔλει ἐκτραφεῖσα ἐξέβαινεν εἰς τὸ πεδῖον καὶ τὰ τε βοσκήματα καὶ τὴν χώραν διέφθειρεν. Εἶχε δὲ ἡ ὕδρα ὑπερμέγεθες σῶμα, κεφαλὰς ἔχον ἑννέα, τὰς μὲν ὀκτὼ θνητάς, τὴν δὲ μέσσην ἀθάνατον. Ἐπιβάς οὖν ἄρματος, ἠνιοχοῦντος Ἰολάου, παρεγένετο εἰς τὴν Λέρνην καὶ τοὺς μὲν ἵππους ἔστησε, τὴν δὲ ὕδραν εὐρών ἐν τινι λόφῳ παρὰ τὰς πηγὰς τῆς Ἀμυμώνης, ὅπου ὁ φωλεὸς αὐτῆς ὑπῆρχεν, ἔβαλε βέλεσι πετυρωμένοις καὶ ἠνάγκασεν ἐξελθεῖν, ἐκβαίνουσαν δ' αὐτὴν πατήσας κατεῖχεν. Ἡ δὲ θατέρῳ τῶν ποδῶν ἠνείχετο περιπλακείσα. Τῷ ῥοπάλῳ δὲ τὰς κεφαλὰς κόπτων οὐδὲν ἀνύειν ἐδύνατο· μᾶς γὰρ κοπτομένης κεφαλῆς δύο ἀνεφύοντο. Ἐπεβοήθει δὲ καρκίνος τῇ ὕδρῃ ὑπερμεγέθης, δάκνων τὸν πόδα. Διὸ τοῦτον ἀποκτείνας ἐπεκαλέσατο καὶ αὐτὸς βοηθὸν τὸν Ἰόλαον· ὁ δὲ μέρος τι κατακαύσας τῆς ἐγγύς ὕλης τοῖς δαλοῖς ἐπικαίων τὰς ἀνατολὰς τῶν ἀναφυομένων κεφαλῶν περιεγένετο· μετὰ δὲ ταῦτα τὴν ἀθάνατον ἀποκόψας κατώρυξε καὶ βαρεῖαν ἐπέβαλε πέτραν παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν φέρουσαν διὰ Λέρνης εἰς Ἐλαιοῦντα. Τὸ δὲ σῶμα τῆς ὕδρας ἀνασχίσας τῇ χολῇ τοὺς οἰστοὺς ἔβαψεν.

γ' Ἡ ἔλαφος τῆς Κερυνείας.

Τρίτον ἄθλον ἐπέταξεν αὐτῷ τὴν Κερυνίτιν ἔλαφον εἰς Μυκήνας ἔμψυχον ἐνεγκεῖν. Ἦν δὲ ἔλαφος ἐν Οἰνῷ χρυσόκερος, Ἀρτέμιδος ἱερά· διὸ καὶ βουλόμενος αὐτὴν Ἡρακλῆς μῆτε φονεῦσαι μῆτε τρῶσαι, ἐδίω-

ξεν ὄλον ἐνιαυτόν. Ἐπεὶ δὲ κάμνον τὸ θηρίον τῇ δι-
ώξει ἔφυγεν ἐπὶ ποταμὸν Λάδωνα καὶ τοῦτον διαβαί-
νειν ἔμελλε, τοξεύσας συνέλαβε καὶ βαστάζων ἐπὶ τῶν
ὄμιων ἐκόμισεν εἰς Μυκίνας.

δ' Ὁ κάπρος τοῦ Ἐρμιάνθου.

Τέταρτον ἄθλον ἐπέταξεν αὐτῷ τὸν Ἐρμιάνθιον
κάπρον ζῶντα κομίζειν. Τοῦτο δὲ τὸ θηρίον ἠδίζει τὴν
Ψοφίδα ὀρμώμενον ἐξ ὄρους, ὃ καλοῦσιν Ἐρμιάνθον.
Ἡρακλῆς δὲ ἐπὶ τὴν τοῦ κάπρου θήραν παραγίγνεται καὶ
διώξας αὐτὸν ἔκ τινος λόχμης μετὰ κραυγῆς εἰς χιόνα
πολλὴν ἐνεβρόχισε καὶ ἐκόμισεν εἰς Μυκίνας.

ε' Ἡ κόπρος τῶν βοσκημάτων τοῦ Αὐγείου.

Πέμπτον ἐπέταξεν αὐτῷ ἄθλον τῶν Αὐγείου βο-
σκημάτων ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ μόνον ἐκφορῆσαι τὴν κόπρον.
Ἦν δὲ ὁ Αὐγείας βασιλεὺς Ἥλιδος, πολλὰς δ' εἶχε βο-
σκημάτων ποιμένας. Τοῦτῳ προσελθὼν Ἡρακλῆς οὐ δη-
λώσας τὴν Εὐρουσθέως ἐπιταγὴν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἔφη τὴν κό-
προν ἐκφορῆσειν, εἰ δώσει τὴν δεκάτην αὐτῷ τῶν βο-
σκημάτων. Αὐγείας δὲ ἀπιστῶν ὑπισχνεῖται. Ἡρακλῆς δὲ
τῆς τε αὐλῆς τὸ θεμέλιον διεΐλε καὶ τὸν Ἀλφειὸν πο-
ταμὸν καὶ τὸν Πηνειὸν σύνεγγυς ῥέοντας παροχετεύσας
ἐπήγαγεν, ἔκρουεν δι' ἄλλης ἐξόδου ποιήσας. Μαθὼν δὲ
Αὐγείας, ὅτι κατ' ἐπιταγὴν Εὐρουσθέως τοῦτο ἐπιτετέ-
λεσται, ἠγνήσατο τὸν μισθὸν παρασχεῖν.

στ' Αἱ ὄρνιθες τῆς Στυμφαλίδος.

Ἐκτον ἐπέταξεν ἄθλον αὐτῷ τὰς Στυμφαλίδας

ὄρνιθας ἐκδιώξει. Ἦν δ' ἐν Στυμφάλῳ, πόλει τῆς Ἀρκαδίας, Στυμφάλις λεγομένη λίμνη πολλῇ συνηρεφῆς ὕλη. Εἰς ταύτην ὄρνιθες συνέφυγον ἄπλετοι, τὴν ἀπὸ τῶν λύκων ὠρυγὴν δεδοικυῖαι. Ἀμυχανοῦντος οὖν Ἡρακλέους, πῶς ἐκ τῆς ὕλης τὰς ὄρνιθας ἐκβάλλη, *χαλκῶ* χρόταλα δωρεῖται αὐτῷ Ἀθηναῖ παρ' Ἡφαίστου λαβοῦσα. Ταῦτα χρούων ἐπὶ τινος ὄρους τῇ λίμνῃ παρακειμένου τὰς ὄρνιθας ἐφόβει αἱ δὲ τὸν δοῦπον οὐχ ὑπομένουσαι μετὰ δέους ἀνίπταντο, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον Ἡρακλῆς ἐτόξευσεν αὐτάς.

ζ' Ὁ ταῦρος τῆς Κρήτης.

Ἐβδομον ἐπέταξεν ἄθλον τὸν Κρήτα ἀγαγεῖν ταῦρον. Ἐπὶ τοῦτον παραγενόμενος εἰς Κρήτην Ἡρακλῆς συνέλαβε καὶ πρὸς Εὐρουσθέα διακομίσας ἔδειξε καὶ τὸ λοιπὸν εἶασεν ἄνετον. Ὁ δὲ πλανηθεὶς Σπάρτην τε καὶ Ἀρκαδίαν ἄπασαν καὶ διαβάς τὸν Ἴσθμὸν εἰς Μαραθῶνα τῆς Ἀττικῆς ἀφίκετο καὶ τοὺς ἐγγωρῖους ἐλυμαίνετο.

η' Αἱ ἵπποι τοῦ Διομήδους.

Ὀγδοὸν ἄθλον ἐπέταξεν αὐτῷ τὰς Διομήδους, βασιλέως Βιστόνων, ἔθνοιοις Θρακίου, ἵππους εἰς Μυκῆνας κομῆσειν. Εἶχε δὲ οὗτος ἀνθρωποφάγους ἵππους. Πλεύσας οὖν μετὰ τῶν ἐκουσίως συνεπομένων καὶ βιασάμενος τοὺς ἐπὶ ταῖς φάτναις τῶν ἵππων ὑπάρχοντας ἤγαγεν ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Τῶν δὲ Βιστόνων σὺν ὅπλοις ἐπιβηθούτων τὰς μὲν ἵππους παρέδωκεν Ἀβδήρω φυλάσσειν, πρὸς δὲ τοὺς Βίστονας διαγωνισάμε-

νος καὶ Διομήδη ἀποκτείνας τοὺς λοιποὺς ἠνάγκαζε φεύγειν. Μετὰ δὲ ταῦτα κτίσας πόλιν Ἄβδηρον παρὰ τὸν τάφον τοῦ διαφθαρέντος Ἄβδηρου τὰς ἵππους κομίσας Εὐρουσθεῖ ἔδωκεν.

θ' Ὁ ζωστήρ τῆς Ἰππολύτης.

Ἐνατον ἄθλον Ἡρακλεῖ ἐπέταξε ζωστήρα κομίζειν τὸν Ἰππολύτης. Αὕτη δ' ἐβασίλευεν Ἀμαζόνων αἰ κατόικουν περὶ τὸν Θερμώδοντα ποταμόν, ἔθνος μέγα τὰ κατὰ πόλεμον. Εἶχε δὲ Ἰππολύτη τὸν Ἄρεως ζωστήρα σύμβολον τοῦ πρωτεύειν ἀπασῶν. Ἐπὶ τοῦτον τὸν ζωστήρα Ἡρακλῆς ἐπέμετο, λαβεῖν αὐτὸν ἐπιθυμοῦσης τῆς Εὐρουσθέως θυγατρὸς Ἀδμήτης. Παραλαβὼν οὖν ἐθέλοντάς συμμάχους ἐν μιᾷ νηὶ ἔπλει. Καταπλευσάντος δ' αὐτοῦ εἰς τὸν ἐν Θεμισκύρα λιμένα παραγίγνεται ὡς αὐτὸν Ἰππολύτη καὶ τίνος ἦκοι χάριν πυνθάνεται καὶ δώσειν τὸν ζωστήρα ὑπισχνεῖται. Ἡρα δὲ μιᾷ τῶν Ἀμαζόνων εἰκασθεῖσα τὸ πλῆθος ἐπεφοίτα λέγουσα «τὴν βασιλίδα ἀρπάζουσιν οἱ προσελθόντες ξένοι». Αἱ δὲ μεθ' ὀπλῶν ἐπὶ τὴν ναῦν κατέθεον σὺν ἵπποις. Ὡς δὲ εἶδεν αὐτὰς ὀπλισμένας Ἡρακλῆς, νομίσας ἐκ δόλου τοῦτο γενέσθαι, τὴν Ἰππολύτην κτείνας τὸν ζωστήρα ἀφαιρεῖται. Ἐκ δὲ τούτου πρὸς τὰς λοιπὰς ἀγωνισάμενος ἀποπλεῖ καὶ κομίσας τὸν ζωστήρα εἰς Μυκήνας ἔδωκεν Εὐρουσθεῖ.

ι' Αἱ βόες τοῦ Γηρυόνου.

Δέκατον δὲ ἐπέταξεν ἄθλον τὰς Γηρυόνου βοῦς ἐξ Ἐρυθείας κομίζειν. Ἐρύθεια δὲ ἦν Ὠκεανοῦ πλησίον κειμένη νῆσος, ἣ νῦν Γάδαιρα καλεῖται. Ταύτην

κατόκει Γηρυόνης τριῶν ἔχων ἀνδρῶν συμφυῆς σῶμα, συνηγμένον μὲν εἰς ἓν κατὰ τὴν γαστέρα, ἐσχισμένον δὲ εἰς τρεῖς ἀπὸ λαγόνων. Εἶχε δὲ φοινικᾶς βοῦς, ὧν ἦν βουκόλος Εὐρυτίων, φύλαξ δὲ Ὕρθρος ὁ κύων δικέφαλος. Πορευόμενος οὖν ἐπὶ τὰς Γηρυόνου βοῦς διὰ τῆς Εὐρώπης, ἄγρια πολλὰ παρελθὼν Λιβύην ἐπέβαινε. Καὶ παραγενόμενος εἰς Ἐρύθειαν ἐν ὄρει Ἄβαντι αὐλίζεται. Αἰσθόμενος δ' ὁ κύων ἐπ' αὐτὸν ὄρμα· ὁ δὲ καὶ τοῦτον τῷ ῥοπάλῳ παίει καὶ τὸν βουκόλον Εὐρυτίωνα τῷ κυνὶ βοηθοῦντα ἀπέκτεινε. Γηρυόνης δὲ καταλαβὼν Ἡρακλέα παρὰ ποταμὸν Ἄνθεμοῦντα τὰς βοῦς ἀπάγοντα συνάπτει μάχην καὶ τοξευθεὶς ἀπέθανεν. Ἡρακλῆς δὲ τὰς βοῦς Εὐρυσθεῖ κομίσας ἔδωκεν ὁ δὲ αὐτὰς ἔθυσεν Ἡρα.

ἰα' Τὰ χρυσᾶ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων.

Τελεσθέντων τῶν ἄθλων ἐν ἐνὶ μηνὶ καὶ ἔτεσιν ὀκτώ, μὴ προσδεξάμενος Εὐρυσθεὺς τὸν τε τῶν τοῦ Αὐγείου βοσκημάτων καὶ τὸν τῆς ὕδρας, ἐνδέκατον ἐπέταξεν ἄθλον παρ' Ἑσπερίδων χρυσᾶ μῆλα κομίζειν. Ταῦτα δὲ ἐφύλασσε δράκων ἀθάνατος κεφαλᾶς ἔχων ἑκατόν. Πορευόμενος οὖν ἦκε πρὸς Νηρέα. Συλλαβὼν δὲ αὐτὸν κοιμώμενον καὶ παντοίας ἐναλλάσσοντα μορφᾶς ἔδησε καὶ οὐκ ἔλυσε πρὶν μαθεῖν παρ' αὐτοῦ, ποῦ εἶεν τὰ μῆλα καὶ αἱ Ἑσπερίδες. Ὡς δ' ἦκεν εἰς Ὑπερβορέους πρὸς Ἄτλαντα, εἰπόντος Προμηθέως τῷ Ἡρακλεῖ αὐτὸν ἐπὶ τὰ μῆλα μὴ πορευέσθαι, διεδέξατο παρ' αὐτοῦ τὸν πόλον καὶ ἀπέστειλεν ἐκεῖνον. Ἄτλας δὲ δρεψάμενος παρ' Ἑσπερίδων τρία μῆλα ἦκε πρὸς

Ἡρακλέα. Καὶ οὕτως ἀνελόμενος αὐτὰ Ἡρακλῆς ἀπηλλάττετο. Κομίσας δὲ τὰ μῆλα Εὐρυσθεῖ ἔδωκεν.

ιβ' Ὁ Κέρβερος.

Δωδέκατον ἄθλον ἐπέταξε Κέρβερον ἐξ Ἄδου κομίζειν. Εἶχε δὲ οὗτος τρεῖς μὲν κυνῶν κεφαλάς, τὴν δὲ οὐρὰν δράκοντος, κατὰ δὲ τοῦ νότου παντοίων εἶχεν ὄφρων κεφαλάς. Παραγενόμενος οὖν ἐπὶ Ταίναρον τῆς Λακωνικῆς, οὗ τῆς εἰς Ἄδου καταβάσεως τὸ στόμιόν ἐστι, διὰ τούτου τὴν κἀθοδὸν ἐποιεῖτο. Αἰτοῦντος δὲ αὐτοῦ Πλούτωνα τὸν Κέρβερον ἐπέταξεν ὁ Πλούτων ἄγειν, ἐὰν κρατήσῃ χωρὶς τῶν ὄπλων, ἃ εἶχεν. Ὁ δὲ εὐρὼν αὐτὸν ἐπὶ ταῖς πύλαις τοῦ Ἀχέροντος, τῷ τε θύρακι πεφραγμένους καὶ τῇ λεοντῇ συσκεπασθεῖς καὶ περιβαλὼν τῇ κεφαλῇ τὰς χεῖρας οὐκ ἀφῆκε, καίπερ δακνόμενος ὑπὸ τοῦ κατὰ τὴν οὐρὰν δράκοντος. Κρατῶν δ' ἐκ τοῦ τραχήλου καὶ ἄγχων τὸ θηρίον ἔπεισε. Συλλαβὼν οὖν αὐτὸν ἦκε διὰ Τροϊζῆνος καὶ δεῖξας Εὐρυσθεῖ τὸν Κέρβερον πάλιν ἐκόμισεν εἰς Ἄδου.

4. Θάνατος τοῦ Ἡρακλέους.

Ἡρακλῆς παραγενόμενος εἰς Καλυδῶνα τὴν Οἰνέως θυγατέρα Δηϊάνειραν ἔλαβε γυναῖκα. Ἄγων δὲ Δηϊάνειραν ἐπὶ ποταμὸν Εὐήνον ἦκεν, ἐν ᾧ καθεζόμενος Νέσσος ὁ Κένταυρος τοὺς παριόντας διεπόρθημεν μισθοῦ. Αὐτὸς μὲν οὖν Ἡρακλῆς τὸν ποταμὸν διέβαινε, Δηϊάνειραν δὲ μισθοῦ ἐπέτρηψε Νέσσω διακομίζειν. Ὁ δὲ διαπορθημῶν αὐτὴν ἐπεχείρει ἀπάγειν. Τῆς δὲ ἀνακραγούσης Ἡρακλῆς ἐξελθόντα Νέσσον ἐτόξευσεν εἰς

τὴν καρδίαν. Ὁ δὲ μέλλων τελευτᾶν προσκαλεσάμενος Δηιάνειραν εἶπεν, εἰ θέλοι φίλτρον πρὸς Ἡρακλέα ἔχειν, τὸ ὄνεν αἷμα ἐκ τοῦ τραύματος φυλάξαι παρ' ἑαυτῆ· Ἡ δ' ἐποίησε τοῦτο.

Ἀφικόμενος δ' εἰς Τραχίνα Ἡρακλῆς στρατιὰν ἐπ' Οἰχαλίαν συνήθροισεν, Εὐρυτον τιμωρήσασθαι θέλων. Κτείνας δὲ μετὰ τῶν παίδων Εὐρυτον, αἰρεῖ τὴν πόλιν καὶ θάψας τοὺς ἀποθανόντας καὶ λεηλατήσας τὴν πόλιν ἤγεεν Ἰόλην αἰχμάλωτον. Καὶ προσορμισθεὶς Κηναίῳ, τῆς Εὐβοίας ἀκρωτηρίῳ, Διὸς βωμὸν ἰδρύσατο. Μέλλων δὲ ἱερουργεῖν εἰς Τραχίνα τὸν κήρυκα ἔπεμψε λαμπρὰν ἐσθῆτα οἷσοντα. Παρὰ δὲ τούτου τὰ περὶ Ἰόλην Δηιάνειρα πυθομένη καὶ δείσασα, μὴ ἐκείνην μᾶλλον ἀγαπήσῃ, νομίσασα ταῖς ἀληθείαις φίλτρον εἶναι τὸ ὄνεν αἷμα Νέσσου, τούτῳ τὸν χιτῶνα ἔχρισεν. Ἐνδὺς δὲ Ἡρακλῆς ἔθυσεν. Ὡς δὲ θερμανθέντες τοῦ χιτῶνος ὁ τῆς ὕδρας ἰὸς τὸν χροῶτα ἔσηπε, τὸν μὲν Λίχαν τῶν ποδῶν ἀράμενος κατηκόντισε, τὸν δὲ χιτῶνα ἀπέσπα προσπεφυκῶτα τῷ σώματι συναπεσπῶντο δὲ αἱ σάρκες αὐτῷ. Τοιαύτη δὲ συμφορὰ κατασχεθεὶς εἰς Τραχίνα ἐπὶ νεῶς κομίζεται. Δηιάνειρα δ' αἰσθημένη τὸ γεγονὸς ἑαυτὴν ἀνήρτησεν. Ἡρακλῆς δὲ παραγενόμενος εἰς Οἰτην ὄρος, ἐκεῖ πυρὰν ποιήσας ἐκέλευεν ἐπιβάντος ὑφᾶπειν. Μηδενὸς δὲ τοῦτο πράττειν ἐθέλοντος, Ποίας παριῶν κατὰ ζήτησιν ποιμνίων ὑφῆψεν. Τούτῳ καὶ τὰ τόξα ἐδώρησατο Ἡρακλῆς. Καιομένης δὲ τῆς πυρᾶς λέγεται νέφος μετὰ βροντῆς αὐτὸν εἰς οὐρανὸν ἀναπέμψαι.

Δ

ΟΙ ΠΕΡΙ ΟΙΔΙΠΟΔΟΣ ΜΥΘΟΙ

1. Καταγωγή και περιπέτεια τοῦ Οιδίποδος.

Λαίος τὴν βασιλείαν ἐν Θήβαις παρέλαβε καὶ θυγατέρα Μενοικέως Ἰοκάστην γυναῖκα ἔλαβεν. Χρήσαντος δὲ τοῦ θεοῦ μὴ γεννᾶν (τὸν γὰρ γεννηθέντα πατροκτόνον ἔσεσθαι), οὗτος γεννήσας ἐκέλευσε νομέα ἐπὶ τὸ ὄρος ἀγαγεῖν περόναις διατροήσας τὰ σφυρὰ. Ἄλλ' οὗτος μὲν ἐξέθηγεν εἰς Κιθαιρῶνα. Πολύβου δὲ βουκόλου τοῦ Κορινθίων βασιλέως, τὸ βρέφος εὐρόντες πρὸς τὴν αὐτοῦ γυναῖκα Περιβοίαν ἤνεγκαν. Ἡ δὲ ἀνελοῦσα ὑποβάλλεται καὶ θεραπεύσασα τὰ σφυρὰ Οιδίπουν καλεῖ, οὕτως ὀνομάσασα διὰ τὸ τοὺς πόδας ἀνοιδῆσαι. Τελειωθείς δὲ ὁ παῖς καὶ διαφέρων τῶν ἡλίκων ἐν ῥώμῃ διὰ φθόνον ὠνειδίετο ὑπόβλητος. Ὁ δὲ πυνθανόμενος τῆς Περιβοίας μαθεῖν οὐκ ἠδύνατο, τίνες εἶεν οἱ γονεῖς. Ἀφικόμενος δὲ εἰς Δελφοὺς περὶ τῶν ἰδίων ἐπυνθάνετο γονέων. Ὁ δὲ θεὸς εἶπεν αὐτῷ εἰς τὴν πατρίδα μὴ πορεύεσθαι τὸν μὲν γὰρ πατέρα φονεύσειν, τὴν δὲ μητέρα ἄξεσθαι γυναῖκα. Τοῦτο ἀκούσας καὶ νομίζων ἐξ ὧν ἐλέγετο γεγενῆσθαι, Κόρινθον μὲν ἀπέλιπεν, ἐφ' ἄρματος δὲ διὰ τῆς Φωκίδος φερόμενος συντυγχάνει κατὰ τινα στενὴν ὁδὸν ἐφ' ἄρματος ὄχουμένῳ Λαίῳ καὶ Πολυφόντῃ· κήρυξ δὲ οὗτος ἦν Λαίου. Καὶ

ἐπεὶ ἐκέλευσεν αὐτὸν ἐκχωρεῖν, ὁ δὲ οὐκ ἐπέιθετο, ἀλλ' ἔκτεινε καὶ τῶν ἵππων τὸν ἕτερον ἀγανακτήσας Οἰδίπους καὶ Πολυφόντην καὶ Λαΐον ἀπέκτεινε, καὶ παρεγένετο εἰς Θήβας. Λαΐον μὲν οὖν θάπτει βασιλεὺς Πλαταιέων Λαμασίστρατος, τὴν δὲ βασιλείαν Κρέων ὁ Μενουκίεος παραλαμβάνει.

2. Ἡ Σφίγξ.

Κρέοντος βασιλεύοντος οὐ μικρὰ συμφορὰ κατέσχε Θήβας. Ἐπεμφε γὰρ Ἥρα Σφίγγα, ἣ εἶχε πρόσωπον μὲν γυναικός, στήθος δὲ καὶ βάσιν καὶ οὐρὰν λέοντος καὶ πτέρυγας ὄρνιθος. Μαθοῦσα δὲ αἶνιγμα παρὰ Μουσῶν ἐπὶ τὸ Φίκιον ὄρος ἐκαθέζετο καὶ τοῦτο προὔτεινε Θηβαίοις. Ἦν δὲ τὸ αἶνιγμα, «τί ἐστίν, ὃ μίαν ἔχον φωνὴν τετράπουν καὶ δίπουν καὶ τρίπουν γίνεταί». Χρησιμοῦ δὲ Θηβαίοις ὑπάρχοντος τηνικαῦτα ἀπαλλαγῆσθαι τῆς Σφιγγός, ἥνικ' ἂν τὸ αἶνιγμα λύσῃσι, καὶ συνερχομένων αὐτῶν εἰς ταῦτο πολλάκις, ἐξήτει, τί τὸ λεγόμενόν ἐστίν· ἐπεὶ δὲ οὐχ εὔρισκον, ἀρπάξουσα ἓνα κατήσθιεν.

3. Ὁ Οἰδίπους λύει τὸ αἶνιγμα.

Πολλῶν δὲ ἀπολλυμένων κηρύσσει Κρέων τῷ τὸ αἶνιγμα λύσαντι καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν Λαῖου δῶσειν γυναῖκα. Οἰδίπους δὲ ἀκούσας ἔλυσεν εἰπὼν ἄνθρωπον εἶναι γεννᾶσθαι μὲν γὰρ τετράπουν βρέφος τοῖς τέτταρσιν ὀχούμενον κώλοισι, τελειούμενον δὲ τὸν ἄνθρωπον δίπουν εἶναι, γηράσκοντα δὲ τρίτην προσλαμβάνειν βάσιν, τὸ βάκτρον. Ἡ μὲν οὖν Σφίγξ ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως ἑαυτὴν ἔρριπεν. Οἰδίπους δὲ καὶ τὴν βασιλείαν παρέλαβε καὶ τὴν μητέρα ἠγάγετο γυναῖκα.

ἀγνοῶν καὶ παῖδας ἐτέκνωσεν ἕξ αὐτῆς Πολυνείκη καὶ Ἐτεοκλέα, θυγατέρας δὲ Ἰσμήνην καὶ Ἀντιγόνην.

4. Τὸ τέλος τοῦ Οἰδίποδος.

Φανέντων δὲ ὕστερον τῶν λανθανόντων Ισάστη μὲν ἕξ ἀγχόνης ἑαυτὴν ἀνήρτησεν, Οἰδίπους δὲ τὰς ὄψεις τυφλώσας ἐκ Θηβῶν ἤλαυνετο. Παραγενόμενος δὲ σὺν Ἀντιγόῃ τῆς Ἀττικῆς εἰς Κολωνόν, ἔνθα τὸ τῶν Εὐμενίδων ἐστὶ τέμενος, καθίζει ἰκέτης καὶ προσδεχθεὶς ὑπὸ Θεσέως μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἀπέθανεν.

Ε

ΟΙ ΠΕΡΙ ΔΙΑΚΙΔΩΝ ΜΥΘΟΙ

1. Διακός.

Ζεὺς ἕξ Αἰγίνης, τῆς Ἀσωποῦ ποταμοῦ θυγατρὸς, τεκνοῖ παῖδα Διακόν. Τούτῳ Ζεὺς ὄντι μόνῳ ἐν τῇ νήσῳ Αἰγίνη τοὺς μύριμζας ἀνθρώπους ἐποίησε. Γυναῖκα δὲ ἄγεται Διακὸς Ἐνδηίδα, ἕξ ἧς αὐτῷ παῖδες ἐγένοντο, Πηλεὺς καὶ Τελαμών καὶ Φῶκος. Ἦν δὲ εὐσεβέστατος ἀπάντων Διακός. Διὸ καὶ τὴν Ἑλλάδα κατεχούσης ἀφορίας χρησιμοὶ θεῶν ἔλεγον ἀπαλλαγῆσθαι τῶν ἐνεστώτων κακῶν τὴν Ἑλλάδα, ἐὰν Διακὸς ὑπὲρ αὐτῆς εὐχὰς ποιήσῃται. Ποησαμένον δὲ εὐχὰς Αἰ-

ακοῦ τῆς ἀκαρπίας ἢ Ἑλλάς ἀπαλλάττεται. Τιμᾶται δὲ καὶ παρὰ Πλούτωνα τελευτήσας Αἰακὸς καὶ τὰς κλεις τοῦ Ἄδου φυλάττει.

2. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Αἰακοῦ.

Διαφέροντος δὲ ἐν τοῖς ἀγῶσι Φώκου οἱ ἀδελφοὶ ἐπεβούλευσαν αὐτῷ. Καὶ Τελαμῶν μὲν συγγυμναζόμενον αὐτὸν βαλὼν δίσκῳ κατὰ τῆς κεφαλῆς κτείνει καὶ κομίσας μετὰ Πηλέως κρύπτει ἐν τινι ὕλῃ. Φωραθέντος δὲ τοῦ φόνου φυγάδες ἀπὸ Αἰγίνης ὑπὸ Αἰακοῦ ἐλαύνονται. Καὶ Τελαμῶν μὲν εἰς Σαλαμίνα παραγίγνεται πρὸς Κυχρᾶ. Κτείνας δὲ ὄφιν οὗτος ἀδικοῦντα τὴν νῆσον, ἣς ἐβασίλευε, καὶ τελευτῶν ἅπαις τὴν βασιλείαν καταλείπει Τελαμῶνι. Ὁ δὲ ἄγεται γυναῖκα Περίβοιαν καὶ ποιησαμένου εὐχὰς Ἡρακλέους, ἵνα αὐτῷ παῖς ἄρσῃ γένηται, φανέντος δὲ μετὰ τὰς εὐχὰς ἀετοῦ, τὸν γεννηθέντα ἐκάλεσεν Αἴαντα. Καὶ στρατευσάμενος ἐπὶ Τροίαν σὺν Ἡρακλεῖ λαμβάνει γέρας Ἡσιόνην, τὴν Λαομέδοντος θυγατέρα, ἐξ ἧς αὐτῷ γίνεται Τεῦκρος. Πηλεὺς δὲ εἰς Φθίαν φυγὼν λαμβάνει γυναῖκα Θέτιν τὴν Νηρέως.

3. Ἀχιλλεύς.

Θέτις ἐκ Πηλέως βρέφος ἔτεκεν. Ἀθάνατον δὲ θέλουσα ποιῆσαι τοῦτο κρύφα Πηλέως εἰς τὸ πῦρ ἐγκρύψασα τῆς νυκτὸς ἔφθειρεν, ὃ ἦν αὐτῷ θνητὸν πατρῶον, μεθ' ἡμέραν δὲ ἔχρειεν ἀμβροσίᾳ. Πηλεὺς δὲ ἐπιτηρήσας καὶ ἀσπαίροντα τὸν παῖδα ἰδὼν ἐπὶ τοῦ πυρὸς ἐβόησεν καὶ Θέτις κωλυθεῖσα τὴν προαίρεσιν τελειῶσαι, νήπιον τὸν παῖδα ἀπολιποῦσα πρὸς Νηρηίδας ὄχρητο. Κομίζει δὲ

τὸν παῖδα πρὸς Χείρωνα Πηλεΰς. Ὁ δὲ λαβὼν αὐτὸν ἔτρεφε σπλάγχνοις λεόντων καὶ συῶν ἀγρίων καὶ ἄρκτων μυελοῖς καὶ ὠνόμασεν Ἀχιλλέα, ὅτι τὰ χεῖλη μαστοῖς οὐ προσήνεγκεν.

Ὅς δὲ ἐγένετο ἑναετῆς Ἀχιλλεύς, Κάλχαντος λέγοντος οὐ δύνασθαι χωρὶς αὐτοῦ Τροίαν ληφθῆναι. Θέτις προγιγνώσκουσα, ὅτι δεῖ στρατευόμενον αὐτὸν ἀπολέσθαι, κρύψασα ἐσθῆτι γυναικεῖα ὡς παρθένον κατέλιπε παρὰ Λυκομήδει, τῷ Σκύρου βασιλεῖ. Ὀδυσσεὺς δὲ μνησθέντα παρὰ Λυκομήδους ζητῶν Ἀχιλλέα, σάλπιγγι χρησάμενος εὔρε.

Καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ εἰς Τροίαν ἦλθεν.

ΣΤ'

Ο ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΜΥΘΟΣ

1. Κτίσις τῶν Ἀθηνῶν.

Κέκροψ τῆς Ἀττικῆς ἐβασίλευσε πρῶτος καὶ τὴν γῆν πρότερον λεγομένην Ἀκτὴν ἀφ' ἑαυτοῦ Κεκροπίαν ὠνόμασεν. Ἐπὶ τούτου, λέγεται, ἔδοξε τοῖς θεοῖς πόλεις καταλαβεῖν, ἐν αἷς ἔμελλον ἔχειν τιμὰς ἰδίας ἕκαστος. Ἦκεν οὖν πρῶτος Ποσειδῶν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν καὶ πλήξας τῇ τριαινῇ κατὰ μέσην τὴν Ἀκρόπολιν ἀνέφηνε θάλασσαν, ἣν νῦν Ἐρεχθίδα καλοῦσιν. Μετὰ δὲ τοῦτον ἦκεν Ἀθηνᾶ καὶ ποιησαμένη τῆς καταλήψεως Κέκροπα μάρτυρα ἐφύτευσεν ἐλαίαν. Γενομένης δὲ ἔριδος περὶ τῆς χώρας, Ἀθηνᾶν καὶ Ποσειδῶνα διαλλάξας Ζεὺς ἔδωκε κριτὰς θεοὺς τοὺς δώδεκα. Καὶ τούτων διαζώντων ἡ χώρα τῆς Ἀθηνᾶς ἐκρίθη, Κέκροπος μάρτυρήσαντος, ὅτι πρῶτον τὴν ἐλαίαν ἐφύτευσεν. Ἀθηνᾶ μὲν οὖν ἀφ' ἑαυτῆς τὴν πόλιν ἐκάλεσεν Ἀθήνας.

II

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ἐκ τῆς ποικίλης ἱστορίας τοῦ Αἰλιανοῦ.

Εἰσαγωγή. Ὁ Κλαύδιος Αἰλιανὸς ἦτο Ρωμαῖος σοφιστῆς γεννηθεὶς ἐν Πραινεστῶ τῆς Ἰταλίας καὶ ἀκμάσας περὶ τὸ 225 μ. Χ. Τὰ ἐλληνικὰ γράμματα ἐδιδάχθη ὑπὸ τοῦ σοφιστοῦ Πανσανίου, ἐξέμαθε δὲ καὶ τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν, μολονότι ἦτο ξένος. Ὁ Αἰλιανὸς εἶχε πολλὴν φιλοπονίαν καὶ πολλὰ εἶχεν ἀναγνώσει, ἀλλ' ὅλας τὰς γνώσεις του ἤντλει ἐκ βιβλίων καὶ ὄχι ἐξ ἰδίων παρατηρήσεων. Αἱ ποικίλαι ἱστορίαι του ἐθεωροῦντο τετρανότατα ἀναγνώσματα ὑπὸ τῶν ἀρεσκομένων νὰ ἀκούωσι λόγους περὶ θαυμαστῶν καὶ θελκτικῶν πραγμάτων. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον κατὰ τοὺς μέσους ἰδίᾳ χρόνους ἀνεγινώσκοντο ἀπλήσιως.

Ἐκ τῶν συγγραμμάτων του σφύζονται δύο :

α) τὸ περὶ ζῴων ιδιότητος εἰς 17 βιβλία καὶ β) τὰ ἀτελῶς σφζόμενα 14 βιβλία τῆς ποικίλης ἱστορίας.

Ἐκ τῆς ἱστορίας ταύτης προέρχονται καὶ αἱ κατωτέρω διηγήσεις.

ΕΣΤΙΝ ΕΡΕΥΝΑ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

1. Ἡ ἀφιλοχρηματία τοῦ Φωκίωνος.

Φωκίων Ἀθηναῖος πένης ἦν. Ἀλεξάνδρου δὲ πέμπαντος αὐτῷ τάλαντα ἑκατὸν ἠρώτα, «διὰ τίνα αἰτίαν μοι δίδωσιν». Ὡς δὲ εἶπον, ὅτι μόνον αὐτὸν Ἀθηναίων ἠγεῖται καλὸν καὶ ἀγαθόν, «οὐκοῦν ἐσάτω με τοιοῦτον εἶναι», ἔφη.

2. Ἡ φιλοπατρία τοῦ Φωκίωνος.

Φωκίωνος τοῦ Φώκου πολλάκις στρατηγήσαντος κατέγνωσαν Ἀθηναῖοι θάνατον. Ἦν οὖν ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ καὶ ἔμελλε πιεῖσθαι τὸ κόνειον. Ἐπεὶ δὲ προσεκόμισεν ὁ δῆμιος τὴν κύλικα, οἱ προσήκοντες ἤρουντο, εἴ τι λέγοι πρὸς τὸν υἱόν. Ὁ δὲ «παραγγέλλω αὐτῷ μηδὲν Ἀθηναίοις μνησικακῆσαι».

3. Ἡ φιλοπατρία τοῦ Ἀγησιλάου.

Πέρσης τῶν ἐπιφανῶν ἐπέστειλε πρὸς Ἀγησίλαον φίλον αὐτὸν ἔχειν. Ἀντεπέστειλε δὲ Ἀγησίλαος, ὅτι οὐ δυνατὸν φίλον αὐτὸν Ἀγησιλάου ἰδίᾳ εἶναι· εἰ δὲ εἴη Λακεδαιμονίους κοινῇ φίλος, δῆλον, ὅτι καὶ αὐτοῦ ἔσται.

4. Ὁ Πλάτων περὶ τοῦ πολυτελοῦς βίου.

Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος ἰδὼν Ἀκραγαντίνους καὶ οἰκοδομοῦντας πολυτελῶς καὶ ὁμοίως δειπνοῦντας εἶπεν, ὅτι ἄρα οἱ Ἀκραγαντινοὶ οἰκοδομοῦσι μὲν ὡς αἰ βιωσόμενοι, δειπνοῦσι δὲ ὡς αὔριον τεθνηξόμενοι.

5. Ἡ μετριοφροσύνη τοῦ Πλάτωνος.

Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος ἐν Ὀλυμπίᾳ συνεσχίνωσεν ἀγνώσιν ἀνθρώποις, καὶ αὐτὸς ὦν αὐτοῖς ἀγνός. Οὕτως δὲ αὐτοὺς ἐχειρώσατο τῇ συνουσίᾳ, συνεστιώμενός τε αὐτοῖς ἀφελῶς καὶ συνδιημερεύων ἐν πᾶσιν, ὥστε ὑπερησθῆναι τοὺς ξένους τῇ τοῦ ἀνδρός συντυχίᾳ. Οὔτε δὲ Ἀκαδημείας ἐμέμνητο οὔτε Σωκράτους· τοῦτο δὲ μόνον ἐνεφάνισεν αὐτοῖς, ὅτι καλεῖται Πλάτων. Ἐπεὶ δὲ ἦλθον εἰς τὰς Ἀθήνας, ὑπεδέξατο αὐτοὺς μάλα φιλοφρόνως. Καὶ οἱ ξένοι εἶπον· «ἄγε, ὦ Πλάτων, ἐπίδειξον ἡμῖν καὶ τὸν ὁμώνυμόν σου, τὸν Σωκράτους ὁμιλητήν, καὶ ἐπὶ τὴν Ἀκαδημείαν ἡγησαι τὴν ἐκεῖνου, καὶ σύστησον τῷ ἀνδρὶ, ἵνα τι καὶ αὐτοῦ ἀπολαύσωμεν». Ὁ δὲ ἠρέμα ὑπομειδιάσας «ἀλλ' ἐγώ», φησὶν, «αὐτὸς ἐκεῖνός εἰμι». Οἱ δὲ ἐξεπλάγησαν, ὅτι τὸν ἄνδρα ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν τὸν τοσοῦτον ἠγνόησαν.

6. Ἡ ἀρετὴ τοῦ Ἐφιάλτου.

Ἐφιάλτης ὁ Σοφωνίδου πενέστατος ἦν. Δέξα δὲ τάλαντα διδόντων αὐτῷ τῶν ἐταίρων, οὗτος οὐκ ἐδέξατο εἰπὼν· «ταῦτά με ἀναγκάσει αἰδοῦμενον ὑμᾶς καταχαρίσασθαι τι τῶν δικαίων· εἰ δὲ μὴ αἰδοῦμαι μηδὲ χαρίζομαι ὑμῖν, ἀχάριστος εἶναι δόξω».

7. Ὁ Ἐπαμεινώνδας περὶ τοῦ χρημάτων.

Ἐπαμεινώνδας ὁ Πολύμηδος πένης ἦν. Ἰάσονος δὲ αὐτῷ πέμπαντος πενήκοντα χρυσοῦς, οὗτος εἶπεν· «ἀδίκων ἄρχεις χειρῶν». Δανεισάμενος δὲ παρά τινος τῶν πολιτῶν πενήκοντα δραχμὰς ἐφόδιον εἰς Πελοπόννησον ἐνέβαλε. Πυθόμενος δὲ τὸν ὑπασπιστὴν αὐτοῦ χρήματα εἰληφέναι παρά τινος τῶν σίχμαλῶτων εἶπεν· «ἐμοὶ μὲν ἀπόδος τὴν ἀσπίδα, σεαυτῷ δὲ πρῶο κατηλεῖον, ἐν ᾧ καταζήσεις· οὐ γὰρ ἔτι κινδυνεύειν, ἐθελήσεις, ἐπεὶ πλούσιος ἐγένου».

8. Ἡ φιλοπατρία τῶν Λακωνῶν.

Αἱ Λακεδαιμονίων μητέρες, ὅσαι ἐπυνθάνοντο τοὺς παῖδας αὐτῶν ἐν τῇ μάχῃ κείσθαι, ἀφικνοῦντο ἐπὶ τὸ στρατόπεδον καὶ τὰ τραύματα αὐτῶν ἐπεσκόπουν τὰ τε ἔμπροσθεν καὶ τὰ ὀπισθεν. Καὶ εἰ μὲν ἦν πλείω τὰ ἐναντία, αὗται τοὺς παῖδας εἰς τὰς πατρῶας ἔφερον ταφάς· εἰ δὲ ἐτέρως εἶχον τῶν τραυμάτων ἐνταῦθα αἰδούμεναι καὶ θρηγοῦσαι ἀπηλλάττοντο, καταλείπουσαι τοὺς νεκροὺς ἐν τῷ πολυανδρῶ θάψαι ἢ λάθρα εἰς τοὺς οἰκίους τάφους ἐκόμιζον αὐτούς.

9. Αἱ περὶ φιλοκερδείας ἀντιλήψεις τῶν Σπαρτιατῶν.

Λακωνικὸν μειράκιον ἐπρίατο χωρίον ὑπερεύωνον, εἶτα ἐπὶ τὰς ἀρχὰς ἤχθη καὶ ἐζημιώθη. Τὸ δὲ αἴτιον τῆς καταδίκης ἐκεῖνο ἦν, ἐπεὶ νέος ὢν τοῦ κερδαίνειν ὀξύτατα ἦρα. Ἦν δὲ Λακεδαιμονίων ἐν τοῖς μάιστα ἀνδρικὸν καὶ τοῦτο, μὴ πρὸς μόνους πολεμίους παρατετάχθαι, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀργύριον.

10. Ἡ ζωοφιλία τοῦ Ξενοκράτους.

Ξενοκράτης ὁ Χαλκηδόνιος, ὁ ἐταῖρος Πλάτωνος, οὐ μόνον φιλόανθρωπος ἦν, ἀλλὰ καὶ πολλὰ τῶν ζῳῶν ἤλεε. Καὶ οὖν ποτε καθημένου ἐν υπαίθρῳ, διωκόμενος στρουθὸς ὑπὸ ἰέρακος εἰς τοὺς κόλπους αὐτοῦ κατέπη. Ὁ δὲ ἀσμένως ἐδέξατο τὸν ὄρνιν καὶ διεφύλαξεν ἀποκορύψας, ἔστε ὁ διώκων ἀπῆλθεν. Ἐπεὶ δὲ ἠλευθέρωσεν αὐτὸν τοῦ φόβου, ἀπλώσας τὸν κόλπον ἀφῆκε τὸν ὄρνιν.

11. Ἡ ὀρθὴ χρῆσις τοῦ πλούτου.

Λακεδαιμόνιος ἀνὴρ Τιμανδρίδας ὄνομα ἀποδημήσας τὸν υἱὸν ἀπέλιπε φύλακα τῆς οἰκίας. Εἶτα ἐπανελθὼν χρόνῳ ὕστερον καὶ εὐρὼν τὴν οὐσίαν ποιήσαντα, ἧς ἀπέλιπε, πλείω, ἔφη πολλοὺς ἀδικεῖσθαι ὑπ' αὐτοῦ, θεοὺς τε καὶ οἰκείους καὶ ξένους· τὰ γὰρ περιττὰ τῶν ὄντων εἰς ἐκείνους ἀναλίσκεσθαι ὑπὸ τῶν ἐλευθέρων. Τὸ δὲ ζῶντα μὲν φαίνεσθαι πένητα, τελευτήσαντα δὲ καταφωραθῆναι πλούσιον, τοῦτο τῶν ἐν ἀνθρώποις ἐστὶν αἰσχιστον.

12. Ἡ πραγματικὴ μόρφωσις.

Μειράκιον Ἐρετρικὸν προσεφοίτησε Ζήνωνι πολλὸν χρόνον, ἔστ' εἰς ἄνδρα ἀφίκετο. Ὑστερον οὖν εἰς τὴν Ἐρέτριαν ἐπανῆλθε, καὶ αὐτὸν ὁ πατὴρ ἤρετο, ὅτι ἄρα μάθοι σοφὸν ἐν τῇ τοσαύτῃ διατριβῇ τοῦ χρόνου. Ὁ δὲ δεῖξειν ἔφη, καὶ οὐκ εἰς μακρὰν ἔδρασε τοῦτο. Χαλεπήναντος γὰρ αὐτῷ τοῦ πατρὸς καὶ τέλος πληγὰς ἐντεινάντος, οὗτος ἡσυχίαν ἀγαγὼν

καὶ ἐγκατερέησας «τοῦτο», ἔφη, «μεμάθηκα φέρειν τὴν ὀργὴν πατέρων καὶ μὴ ἀγανακτεῖν».

13. Ὁ Σωκράτης περὶ τῶν ἐπιθυμιῶν.

Ἐορτῆς οὔσης παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ἐφιλοτιμήσατο Ἀλκιβιάδης δῶρα πολλὰ πέμψαι τῷ Σωκράτει. Ἐπεὶ δὲ Ξανθίατη κατεπλάγη καὶ τὸν Σωκράτη λαβεῖν αὐτὰ ἤξιον, οὗτος ἔφη· «ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς τῇ φιλοτιμίᾳ τῇ τοῦ Ἀλκιβιάδου παραταξώμεθα, μὴ λαβεῖν τὰ πεμφθέντα ἀντιφιλοτιμούμενοι». Ἐπεὶ δὲ τις ἔφη πρὸς αὐτόν, ὅτι μέγα ἐστίν, ὧν ἐπιθυμεῖ τις, τούτων τυχεῖν, οὗτος ἀπεκρίνατο· «ἀλλὰ μεῖζόν τι ἔστι τὸ μηδὲ ἐπιθυμεῖν τὴν ἀρχήν».

14. Ἡ ἀξία τῆς συμφωνίας παρὰ Σπαρτιάταις.

Λυσάνδρου τελευτήσαντος ὁ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἔτι ζῶντος ἐγγυησάμενος, ἐπειδὴ καὶ ἡ παῖς ἐρήμη πατρὸς ἀπελείπετο καὶ ὁ Λύσανδρος μετὰ τὴν τοῦ βίου τελευτὴν ἀνεφάνη πένης ὢν, οὐκ ἔφασκεν ἄξεσθαι γυναῖκα. Ἐπὶ τούτοις οἱ ἔφοροι τὸν ἄνδρα ἐξημίωσαν· οὔτε γὰρ Λακωνικὰ ἐφρόνει οὔτε ἄλλως Ἑλληνικά, φίλου τε ἀποθανόντος ἀμνημονῶν καὶ τῶν συνθηκῶν τὸν πλοῦτον προτιμῶν.

15. Ἡ ἀλαζονεία τοῦ Ἀλκιβιάδου.

Ὅρων ὁ Σωκράτης τὸν Ἀλκιβιάδην τετυφωμένον ἐπὶ τῷ πλούτῳ καὶ μέγα φρονοῦντα ἐπὶ τοῖς ἀγροῖς, ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τινα τῆς πόλεως τόπον, ἔνθα ἦν πινάκιον ἔχον γῆς περίοδον, καὶ προσέταξε τῷ

*Αλκιβιάδῃ τὴν Ἀττικὴν ἐνταῦθα ἀναζητεῖν. Ὡς δὲ εὔρε, προσέταξεν αὐτῷ τοὺς ἀγροὺς τοὺς ἰδίους διαθρῆσαι. Τοῦ δὲ Ἀλκιβιάδου εἰπόντος «ἀλλ' οὐδαμοῦ γεγραμμένοι εἰσίν», ὁ Σωκράτης εἶπεν «ἐπὶ τούτοις οὖν μέγα φρονεῖς, οἵπερ οὐδὲν μέρος τῆς γῆς εἰσιν;».

16. *Τὰ ἀγαθὰ τῆς φιλοπονίας.*

Ροιὰν ἐπὶ λίκνου μεγίστην Ὠμίσης Ἀρταξέρξης τῷ βασιλεῖ ἐλαύνοντι τὴν Περσίδα προσεκόμισε. Τὸ μέγεθος οὖν αὐτῆς ὑπερεκπλαγεὶς βασιλεὺς λέγει «ἐκ ποίου παραδείσου λαβὼν φέρεις μοι τὸ δῶρον τοῦτο;» Τοῦ δὲ εἰπόντος, ὅτι οἴκοθεν καὶ ἐκ τῆς αὐτοῦ γεωργίας, βασιλεὺς υπερήσθη καὶ δῶρα μὲν αὐτῷ βασιρικὰ ἔπεμψε καὶ ἐπέειπε «νῆ τὸν Μίθραν ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐκ τῆς ἐπιμελείας ταύτης δυνησεται καὶ πόλιν, κατὰ γε τὴν ἐμὴν κρίσιν, ἐκ μικρᾶς μεγάλην ποιῆσαι».

17. *Ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ φιλοστοργία τοῦ Αἰνείου.*

Μετὰ τὴν Ἰλίου ἄλωσιν οἰκτίραντες οἱ Ἀχαιοὶ τὰς τῶν ἀλισχομένων τύχας καὶ πάνυ Ἑλληνικῶς τοῦτο ἐκήρυξαν, ἕκαστον τῶν ἐλευθέρων ἓν, ὃ τι βούλεται, τῶν οἰκείων ἀποφέρειν ἀράμενον. Ὁ οὖν Αἰνείας τοὺς πατέρας θεοὺς λαβὼν ἔφερε καταφρονήσας τῶν ἄλλων. Ἡσθίντες οὖν ἐπὶ τῇ τοῦ ἀνδρὸς εὐσεβείᾳ οἱ Ἕλληνες καὶ δεύτερον αὐτῷ κτήμα συνεχόρησαν λαβεῖν ὁ δὲ τὸν πατέρα πάνυ σφόδρα γεγηρακότα ἀναθέμενος τοῖς ὄμοις ἔφερεν. Ὑπερεκπλαγέντες οὖν καὶ ἐπὶ τούτῳ οὐχ ἥκιστα πάντα αὐτῷ τὰ οἰκεία κτήματα ἐπέτρεψαν λαβεῖν.

18. Ἡ ἀλεκτρονομαχία ἐν Ἀθήναις.

Μετὰ τὴν κατὰ τῶν Περσῶν νίκην Ἀθηναῖοι νόμον ἔθεντο ἀλεκτρονόνας ἀγωνίζεσθαι δημοσίᾳ ἐν τῷ θεάτρῳ μίαν ἡμέραν τοῦ ἔτους· πόθεν δὲ τὴν ἀρχὴν ἔλαβεν ὃδε ὁ νόμος, ἐρῶ. Ὅτε Θεμιστοκλῆς ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἐξῆγε τὴν στρατιάν, ἀλεκτρονόνας ἐθεάσατο μαχομένους· οὐδὲ ἀργῶς αὐτοὺς εἶδεν, ἐπέστησε δὲ τὸ στράτευμα καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς «ἀλλ' οὔτοι μὲν οὔτε ὑπὲρ πατρίδος οὔτε ὑπὲρ πατρῶν θεῶν οὔτε μὴν ὑπὲρ προγονικῶν τφάων κακοπαθοῦσιν, οὐδὲ ὑπὲρ παίδων, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ μὴ ἡττηθῆναι ἐκάτερος μηδὲ εἶξαι θατέρω τὸν ἕτερον». Ταῦτα δ' εἰπὼν ῥώμην ἐνέβαλε τοῖς Ἀθηναίοις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Α'

ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΥΘΟΙ

1. Προμηθεύς.

Προμηθεύς: υἱὸς τοῦ Τιτᾶνος Ἰαπετοῦ. Οἱ δὲ Τιτᾶνες ἦσαν υἱοὶ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς. *αὐτοῖς*: δηλ. τοῖς ἀνθρώποις. *λάθρα*=κρυφά. *Διὸς*: ὁ Ζεὺς ἦτο ὁ πατὴρ τῶν θεῶν. *ἐν νάρθηκι*: ὁ νάρθηξ εἶναι φυτὸν καλαμοειδὲς μὲ γόνατα, τοῦ ὁποίου τὴν ἐντεριώνην (ψίχαν) μετεχειρίζοντο οἱ ἀρχαῖοι ὡς ὕσκαν (κοινῶς μακοῦτα ἢ νάρθηκας). *ὡς*=ὅτε. *ἤσθετο*: τοῦ *αἰσθάνομαι*=ἐννοῶ, καταλαβαίνω. *ἐπιτάσσω*=διατάσσω. *Ἡφαιστος*: υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας, θεὸς τοῦ πυρός, ἔξοχος σιδηουργός. *αὐτοῦ*: δηλ. τοῦ Προμηθέως. *Καύκασος*: ὄρος μεταξὺ Εὐξείνου Πόντου καὶ Κασπίας θαλάσσης. *προσηλώσαι*=να καρφώσῃ, να δέσῃ. *δῆ*=λοιπόν. *ἐδέδετο*=εἶχε δεθῆ. *ἐπιπετόμενος*: ἀόρ. β' τοῦ *ἐπιπέτομαι*=πετῶ ἐναντίον. *ὁ λοβός*: τὸ ἐν ἀπὸ τὰ δύο μέρη, ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται τὸ *ἥπαρ* (συκώτι). Ἐδῶ *λοβοὶ* τὰ ἄκρα τοῦ ἥπατος. *διὰ νυκτὸς*=καθ' ὅλην τὴν νύκτα. *δίκην τίνω*=τιμωροῦμαι. *Ἡρακλῆς*: ἥρωας· θὰ τὸν γνωρίσωμεν ἀργότερον. *χρόνον ὕστερον*=ὕστερον ἀπὸ καιρόν. *λύω*=ἐλευθερώνω.

2. Δευκαλίων και Πύρρα.

ἐγένετο· τοῦ γίγνομαι=γεννῶμαι. Φθία· χώρα ἐν Θεσσαλίᾳ. τῶν περὶ τὴν Φθίαν=τῶν πέριξ, πλησίον τῆς Φθίας. ἄγομαι γυναικα=νυμφεύομαι. Ἐπιμηθεύς· ἀδελφὸς τοῦ Προμηθεύς. τὴν Ἐπιμηθεύς· δηλ. θυγατέρα. ἐπεὶ=ἐπειδὴ, ὅτε. λάρναξ=κιβωτός. ἐπιτήδεια=τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. εἰσέβη=ἐπεβιβάσθη ἐντός. ὑετός=βροχή. χέας· μετοχ. ἄορ. τοῦ χέω=χύνω. κατέκλυσε· τοῦ κατακλύζω=πλημμυρίζω, κατασκεπάζω μὲ ὕδωρ. διαφθείρομαι=καταστρέφομαι. φερόμενος=πλέων, θαλασσοδεκνόμενος. Παρνασσός· ὄρος τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Φωκίδι. προσίσχω=ἀράζω πλησίον, προσορμίζομαι. ὄμβρος=βροχή. παῦλαν λαμβάνω=παύομαι. ἐκβάς=ἀφοῦ ἐξῆλθεν (ἐκ τῆς λάρνακος). θύω=θυσιάζω. φύξιος=ὁ βοηθῶν, ὁ προστατεύων· ἐπίθετον τοῦ Διός. αἰτεῖσθαι=να ζητήσῃ καὶ να λάβῃ. αἰρεῖται=προτιμᾷ, ἐκλέγει. Διὸς εἰπόντος=κατὰ συμβουλήν τοῦ Διός. ὑπὲρ κεφαλῆς=ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς. αἶρω=σηκῶνω. ἔβαλε· τοῦ βάλλω=ῥίπτω.

3. Δευκαλίωνος ἀπόγονοι.

αὐτός· δηλ. ὁ Ἕλλην. οὖν=λοιπόν.—Γραικός· τὸ ὄνομα τοῦτο ἦτο ἀρχαιότερον τοῦ Ἕλλην. προσαγορεύω=ὀνομάζω. μερίζω=μοιράζω. πέραν=ἀντικρῆ. τοὺς ἐνοικοῦντας=τοὺς ἐν αὐτῇ οἰκοῦντας.

4. Φρῆξος καὶ Ἕλλη.

τῶν Αἰόλου παίδων=ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Αἰόλου. δυναστεύω=βασιλεύω. τεκνοῖ=γεννᾷ. αὖθις=πάλιν. ἐπιβουλεύω τι=σκέπτομαι κακὸν κατὰ τινος. ὁ πυρός=ὁ σῖτος. πεφρυγμένους· τοῦ φρύγω=ξεροψήνω. ἐτήσιος· ἐπίθ.=κατ' ἔτος. διό=διὰ τοῦτο. Δελφοί· πόλις τῆς Φωκίδος, ὅπου τὸ μαντεῖον. πυνθά νομαι=ἐρωτῶ να μάθω. ἐπυνθάνετο ἀπαλ-

λαγήν τῆς ἀφορίας=ἐξήτει (ἠρώτα) νὰ μάθῃ, πῶς ἦτο δυνατόν νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν χώραν ἀπὸ τὴν ἀκαρπλίαν. ἀναπειθῶ=πείθω, παρακινῶ. ὡς=ὅτι τάχα. εἶη κεχρησμένον=ἔχει δοθῆ χρησμός. συναναγκαζόμενος=ἐπειδὴ ἠναγκάζετο (ἐκτὸς τοῦ χρησμοῦ καὶ ὑπὸ τῶν κατοίκων). τῷ βωμῷ παρέστησε=ἔστησε πλησίον τοῦ βωμοῦ (διὰ νὰ τὸν θυσιάσῃ). Ἑρμῆς· θεός, ἄγγελος τῶν θεῶν. ὑπερβαίνω=διαβαίνω ὑπεράνω. ὡς=ὅτε. γίγνομαι=φθάνω. Σίγειον· ἀκρωτήριον καὶ πόλις εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Ἑλλησπόντου. Χερρόνησος· ἡ θρηακικὴ χερσόνησος ἢ κειμένη ἀπέναντι τῆς Ἀβύδου (νῦν τῆς Καλλιπόλεως). Ὀλισθεν· ἄορ. β' τοῦ ὀλισθαίνω=γλιστρῶ. εἰς Κόλχους=εἰς τὴν χώραν τῶν Κόλχων, τὴν Κολχίδα. Κολχίς· χώρα τοῦ Εὐξείνου πόντου. ὁ δέ· δηλ. Φοῖξος. δέρας=δέριμα. δίδωσι=δίδει. Ἄρης· θεὸς τοῦ πολέμου. ἄλλος=δάσος ἰερόν. καθήλωσεν=ἐκρέμασεν. *

Β'

ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

1. Ἰάσων καὶ Πελίας.

τοῦ Κρηθέως· δηλ. τοῦ υἱοῦ τοῦ Κρηθέως. ᾤκει=κατῴκει. Ἰωλκός· πόλις τῆς θεσσαλικῆς Μαγνησίας, σημερινὸς Βόλος. χρωμένω=ὅταν ἠρώτα (ἠρώτησε) τὸ μαντεῖον. θεσπίζω=δίδω χρησμόν, προλέγω. φυλάττομαι τὸν μονοσάνδαλον=προφυλάττομαι ἀπὸ τὸν μονοσάνδαλον, φοβοῦμαι τόν... μονοσάνδαλος=ὁ φορῶν ἓν μόνον σάνδαλον. Ἦτο

δὲ τὸ σάνδαλον ξύλινον κατ' ἀρχάς, ἔπειτα δὲ δεομάτινον πέλμα, τὸ ὁποῖον ἐδένετο εἰς τοὺς πόδας μὲ λουριά (ὅπως περιπίου τὸ πέδιλον). *χρησμός* = ἀπόκρισις τοῦ μαντείου, ἢ προφητεία. *ἔγνω* = ἀντελήφθη, ἐνόησε τὴν σημασίαν του. *ἐπὶ τῇ θαλάσῃ* = πλησίον τῆς θαλάσσης. *ἐπὶ ταύτῃ* = ἕνεκα ταύτης. *μετεπέμψατο* τοῦ *μεταπέμπομαι* = στέλλω καὶ προσκαλῶ. *ὁ δέ* δηλ. Ἰάσων. *πόθῳ* = ἕνεκα μεγάλης ἐπιθυμίας. *χωρίον* = ἀγρός, χωράφι. *διατελῶν* = διάγων, ζῶν. *ρεῖθρον* = ῥεῦμα. *πέδιλον* ὡς καὶ νῦν ἦτο δηλ. εἶδος ὑποδήματος μὲ πέλμα μόνον, τὸ ὁποῖον ἐδένετο μὲ λουριά. *θεασάμενος* = παρατηρήσας, ἰδών. *συμβαλῶν* τοῦ *συβάλλω* = ἐννοῶ, καταλαβαίνω. *προσέρχομαι* = ἔρχομαι πρὸς τινα. *τί ἂν ἐποίησεν* = τί θὰ ἔκαμνε. *ἔξουσίαν ἔχων* δηλ. *ποιῆσαι* = ἂν εἶχεν ἔξουσίαν. *λόγιον* = χρησμός. *πρὸς τινος* = ὑπὸ τινος. *ἐπελθὼν ἄλλως* = διότι τοῦ ἦλθεν ἀπλῶς (τυχαίως) εἰς τὸν νοῦν. *μηρίς* = ὄργη. *οὐκ ἐτίμα* δηλ. ὁ Πελλίας. Ἦτοι ἢ Ἡρα ὑπεκίνησε τὸν Ἰάσωνα νὰ δώσῃ τὴν ἀπάντησιν αὐτὴν διὰ νὰ γίνῃ ὅλη ἡ ἱστορία, ἢ ὁποῖα κατέληξεν εἰς βάρος τοῦ Πελλίου, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω. *ἔφη* = εἶπε. *προσέειπεν ἂν αὐτῷ* = θὰ τὸν διέτασσα. *κελεύω* = διατάσσω. *δράκων* = ὄφις μέγας.

2. Ὁ πλοῦς τῶν Ἀργοναυτῶν.

ἐπὶ τὸ δέρας = διὰ τὸ δέσμα. *παρεκάλεσε* = προσεκάλεσε. *πεντηκόντορος* = πλοῖον μὲ πενήκοντα κόπας. *χρωμένῳ* ἴδε Β', 1. *αὐτῷ συναθροίσαντι* = εἰς αὐτόν, ἀφοῦ συναθροίσῃ. *οὔτοι* δηλ. ὁ Ἰάσων καὶ οἱ ἄριστοι. *ἀναχθέντες* τοῦ *ἀνάγομαι* = ἐκπλέω, πλέω ἐκ τοῦ λιμένος εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος. *προσίσχουσι* ἴδε Α, 2. *Δολιῶνες* ἦσαν λαὸς παρὰ τὴν Κύζικον. *φιλοφρόνως* = φιλικῶς. *νυκτός* = ἐν καιρῷ νυκτός. *περιπεσόντες* τοῦ *περιπίπτω* = πίπτω ἐπάνω, συναντῶ. *Πελαργοί* οὔτοι ἦσαν ἀρχαιότατοι κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος. Ἰσως ἐπολεμοῦντο ὑπὸ τούτων οἱ Δολιῶνες, ἐπειδὴ ἦσαν γείτονες. *κτείναντες* τοῦ *κτείνω* = φονεύω. *μεθ' ἡμέραν* = μετὰ τὴν

ἐμφάνισιν τῆς ἡμέρας. *μεθ' ὧν* = μεταξὺ τῶν ὁμοίων. *ἐγνώσαν* = ἀντελήφθησαν. *ἀποδυράμενοι* τοῦ *ἀποδύρομαι* = θρηνολογῶ. *ἐκείραντο* τοῦ *κείρομαι* = κουρεύομαι. Οἱ ἀρχαῖοι πενθοῦντες ἔκοπτον τὴν κόμην των καὶ τὸν πώγωνα. Παρ' ἡμῖν, ὅπως καὶ παρὰ Ῥωμαίοις, σημεῖον πένθους ἦτο τὸ ἀντίθετον, ἡ πωγωνοτροφία. *Μυσία*: ἐπαρχία τῆς Μ. Ἀσίας (Βιθυνία). *Βέβρυκες*: ἔθνος τῆς Βιθυνίας. *πυκτεύω* = πυγμαχῶ. *τοῦτον τὸν τρόπον* = κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. *ἀνήρει* = ἐφόρευεν. *παραγίγνομαι* = ἔρχομαι, φθάνω. *πυγμῆ* = γρόνθος, πυγμαχία. *εἰς πυγμὴν προυκαλεῖτο* = προεκάλει εἰς ἀγῶνα πυγμαχίας. *πλήττω* = κτυπῶ. *αὐχὴν* = τράχηλος, λαιμός. *πρὸς αὐτὸν* = ἐναντίον αὐτοῦ. *οἱ ἀριστεῖς* = οἱ ἐν πολέμῳ διακρινόμενοι καὶ ἀριστεύοντες.

3. Ὁ μάντις Φινεύς.

ἐντεῦθεν = ἀπὸ ἐδῶ. *καταντῶ* = φθάνω. *Σαλμυδησός*: πόλις τῆς Θοράκης παρὰ τὸν Εὐξείνιον πόντον. *ἐνθα* = ὅπου. *ὄψεις*: ὅπως καὶ νῦν· ἐν τῷ πληθυντῷ. *αἱ ὄψεις* = οἱ ὀφθαλμοί. *πεπηρωμένος* = ἀκρωτηριασμένος, μισεριασμένος (πρὸβλ. ἀνάτηρος). *τὰς ὄψεις πεπηρωμένος* = τυφλός. *μητρυνῆ* δηλ. εἰς τὴν σύζυγον αὐτοῦ, ἢ ὁποία ἦτο καὶ μητριὰ τῶν παιδῶν. *Ἄρπυιαι*: παρθέναι πτερωταὶ μὲ ὄνυχας γυπὸς καὶ φοικώδη μορφήν. *ἐπειδὴ* = ὅτε. *πλείων* = περισσότερος. *καθίπταμαι* = πετῶ κάτω. *ὀλίγα ὄσα* = ἐλάχιστα. *ὀσμῆ* = δυσωδία. *ἀνάπλεωσαον* ἢ *ἀνάπλεωσων* = ἐντελῶς πλήρης. *προσενέγκασθαι*: ἀπαρ. μέσ. ἀορ. τοῦ *προσφέρω*. *ὥστε μὴ δύνασθαι προσενέγκασθαι* = ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν ἑαυτὸν του (νὰ τρώγῃ). *διδάσκω τινὰ* = διαφωτίζω τινὰ, ὑποδεικνύω εἰς τινά. *τράπεξαν ἐδεσμάτων* = τραπέζι μὲ φαγητά. *ἐξαίφνης* = ξαφνικά. *καταπτᾶσαι*: μετοχ. τοῦ ἀορ. *κατέπτην* (*καθίπταμαι*). *σπασάμενοι* = ἀφοῦ ἔσπραν. *δι' ἄερος* = διὰ

μέσου τοῦ ἀέρος. ἦν *χρεῶν*—ἦτο ὀρισμένον ὑπὸ τῆς μοίρας. *τεθνήναι*· ἐνταῦθα ὡς παθητ. τοῦ *κτείνω*—*φονευθῆναι*. *τελευτήσκειν*—ὅτι θὰ ἀποθάνουν (τὸ *τελευτήσκειν* ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ *χρεῶν ἦν*). *καταλαμβάνω*—πιάνω.

4. Αἱ συμπληγάδες πέτραι.

μηνύω—φανερῶνω, δεικνύω. *συμπληγάδες*· ὀνομασθήσαν οὕτω, διότι συνεπλήσσοντο, δηλ. συνεκρούοντο. *πέτραι*—βράχοι. *τῶν κατὰ τὴν...εἴσοδον*—τῶν κειμένων καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς εἰσόδου. *πνεύματα*—ἄνεμοι. *πόρος*—διάβασις. *ὑπὲρ αὐτῶν*· δηλ. τῶν *συμπληγάδων*. *πάταγος*—κρότος. *πετεινά*—πτηνά, πετούμενα. *δι' αὐτῶν ἐλθεῖν*—νὰ διέλθουν δι' αὐτῶν. *εἶπεν*· δηλ. ὁ Φινεύς. *ἀφείναι*—νὰ ἀφήσουν, ἀπολύσουν. *πελειᾶς*—περιστερά. *ταύτην ἐὰν ἴδωσι...σωθεῖσαν...ἀπολομένην*—ὅτι ἐσώθη...ἐχάθη. *διαπλεῖν...μὴ βιάζεσθαι (πλεῖν)*· τὰ ἀπαρέμματα ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ εἶπεν. *διαπλεῖν*—νὰ πλέουν διὰ μέσου αὐτῶν. *καταφρονοῦντας*—περιφρονοῦντες τὸν κίνδυνον—ἀφόβως. *μὴ βιάζεσθαι*—νὰ μὴ ἐκβιάζουν, ἐπιχειροῦν διὰ τῆς βίας.

5. Διάπλους τῶν συμπληγάδων.

ἀνήγοντο· τοῦ *ἀνάγομαι*· ἰδὲ B, 2. *ὡς*—ὅτε. *τῆς δὲ ἰπταμένης*—ἐνῶ αὕτη ἐπέτα. *ἡ σύμπτασις*—ἡ σύγκρουσις. *ἀποθερίζω*—ἀποκόπτω (ὅπως τὸ δρέπανον τοῦ θεριστοῦ). *ἀναχωρούσας*—ἐνῶ ὀπισθοχώρουν. *ἐπιτηρήσαντες*—παραμονεύσαντες. *εἰρεσία*—κοπηλασία. *ἔντονος*—ἰσχυρός. *ἄφλαστα* ἦσαν κοσμήματα ἐκ σανίδων εἰς τὴν πρύμνην τοῦ πλοίου. *περικοπέισης τῆς νεῶς τὰ ἄκρα τῶν ἀφλάστων*—ἀφοῦ ἐκόπησαν ἀπὸ τὸ πλοῖον τὰ ἄκρα τῶν ἀφλάστων. *ἔστησαν*—

ἐστάθησαν, δὲν ἐκινουῦντο πλέον. *χρεῶν ἦν*· ἰδὲ Β, β. *νεῶς περαιωθείσης*—ἂν περάσῃ πλοῖον. *στήναι*—νά σταθοῦν. *Μαριανδυνοί*· λαὸς κατοικῶν εἰς τὰ Β. Δ. τῆς Βιθυνίας. *παρεγένοντο*· ἰδὲ β. *φιλοφρόνως*· ἰδὲ Β, 2.

6. Ἄφιξις εἰς Κολχίδα.

παραπλεύσαντες Θεσμ. καὶ Κανκ.—ἀφοῦ διήλθον πλέοντες πλησίον τοῦ Θεσμ. καὶ τοῦ Κανκάσου. *Θεσμῶδων*· ποταμὸς τῆς Καππαδοκίας χυνόμενος εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον. *τῆς Κολχικῆς γῆς*· δηλ. ποταμὸς. *καθορμίζομαι*—ἀγκυροβολῶ, ἀράζω. *ἤκω*—ἔρχομαι (συνήθως μὲ σημασίαν παρακειμένου). *παρεκάλει*—προέτρπεν. *ἐὰν καταζεύξῃ*—ἐὰν ζεύξῃ μαζί. *ἦσαν παρ' αὐτῶ*—εἶχεν αὐτός. *μεγέθει διαφέροντες*—ὑπερέχοντες τῶν ἄλλων κατὰ τὸ μέγεθος. *ἐφύσων πῦρ*—ἔξεπεμπον πῦρ. *ἐπέτασεν αὐτῶ*· δηλ. τῷ Ἰάσωνι. *εἰλήφει*· ὑπερσυντ. τοῦ *λαμβάνω*. *Κάδμος*· ὁ ἰδρυτὴς τῶν Θηβῶν. Οὗτος ἐφόνευσε τὸν δράκοντα τοῦ Ἄρεως, ὁ ὁποῖος ἐφύλασσε τὴν πλησίον κρήνην, καὶ κατὰ συμβουλήν τῆς Ἀθηνᾶς ἔσπειρε τοὺς ὀδόντας του. Ἐκ τῆς σπορᾶς των δὲ ἀνεφύησαν ἄνδρες ἔνοπλοι, οἱ καλούμενοι *Σπαρτοί*. Οὗτοι συγκρουσθέντες πρὸς ἀλλήλους ἐφονεύθησαν πάντες πλὴν τῶν πέντε, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἰσχυρίζοντο οἱ Θηβαῖοι, ὅτι κατήγοντο.

7. Ἰάσων καὶ Μήδεια.

ἀποροῦντος—ἐνῶ εὐρίσκετο ἐν ἀμηχανίᾳ, δὲν ἤξευρε. *πῶς ἂν δύναίτο*—μὲ ποῖον τρόπον ἦτο δυνατόν. *ἔρωτα ἔχω τινός*—ἔρωτεύομαί τινα. *φαρμακίς*—μάγισσα. *δέδοικα*—φοβοῦμαι. *διαφθείρομαι*—φονεύομαι. *συνεργήσειν αὐτῶ*—ὅτι θὰ βοηθήσῃ αὐτόν. *ἐπαγγέλλομαι*—ὑπόσχομαι. *ἐγχειριεῖν μέλλ.* τοῦ *ἐγχειρίζω*—θέτω εἰς τὸ χέρι, παραδίδω. *ἐὰν ὀμό-*

ση=ἐάν (τῆς) ὀρκισθῆ. *ἔξειν*· τοῦ *ἔχω*=ὅτι θὰ τὴν πάρῃ (γυναῖκα). *σύμπλους*=ὁ πλέων ὁμοῦ μετὰ τινος ἐν πλοίῳ. *καὶ ἐάν...σύμπλουν ἀγάγηται*=καὶ ἐάν τὴν πάρῃ μαζί εἰς τὸ πλοῖον. *ὁμόσαντος δὲ Ἰάσονος*· δηλ. *ἔξειν αὐτὴν γυναῖκα*=ἀφοῦ δὲ ὀρκίσθη ὁ Ἰ. *ῶ*=μὲ τὸ ὁποῖον. *χρίω*=ἀλείφω. *πρὸς μίαν ἡμέραν*=ἐπὶ μίαν ἡμέραν. *ἀδικηθήσεσθαι*=ὅτι δὲν θὰ βλαφθῆ· τὸ ἀπαρέμφατον ἐκ τοῦ *ἔφη*. *σίδηρος*=σιδηρᾶ ὄπλα=*ὄπλα*. *σπειρομένων τῶν ὀδόντων*=ὅταν σπείρωνται οἱ ὀδόντες. *ἀναδύομαι*=ξεφυτρώνω. *ἐπ' αὐτὸν*=κατ' αὐτοῦ. *ἐπειδὴν*=ὅταν. *ἀθρόους*=συγκεντρωμένους, μαζευμένους. *βάλλω*=ρίπτω. *ἄπωθεν*=ἀπὸ μακρᾶν. *εἰς μέσον*· δηλ. αὐτῶν. *ὑπὲρ τούτου*=διὰ τοῦτο, δηλ. διότι ῥίπτονται λίθοι εἰς τὸ μέσον αὐτῶν.

8. Ἀρπαγὴ τοῦ δέρατος καὶ ἀπόπλους ἐκ τῆς Κολχίδος.

χρίομαι=ἀλείφω τὸ σῶμά μου. *ἱερὸν*=ναός. *ἀνατέλλω*=ἀναδίδομαι, ξεφυτρώνω. *ὁ δέ*· δηλ. Ἰάσων. *ἑώρα*=ἔβλεπε. *ἀφανῆς*=ἀφανῶς, χωρὶς νὰ φαίνεται. *μαχομένους ἀλλήλοις*=ἐνῶ ἐμάχοντο μετὰξὺ τῶν. *προσιῶν*=προσερχόμενος, πλησιάζων. *ἀνήρει*=ἐφόνησε. *κατεζευγμένων τῶν ταύρων*=ἂν καὶ εἶχον ζευχθῆ οἱ ταῦροι. *οὐκ ἐδίδου*=δὲν ἤθελε νὰ δώσῃ. *καταφλέγω*=κατακαίω. *οἱ ἐμπλέοντες*=οἱ ἐν τῷ πλοίῳ εὐρισκόμενοι, οἱ ἐπιβάται. *φθάνω*=προφθάνω, προλαμβάνω. *νυκτός*· ἰδὲ Β, 2. *ἐπὶ τὸ δέρας*=ἵνα λάβῃ τὸ δέρας. *ἤγαγε*· τοῦ *ἄγω*=ὀδηγῶ. *τοῖς φαρμάκοις*=μὲ τὰ φάρμακα. *κατακοιμίζω*=βάλλω τινὰ νὰ κοιμηθῆ. *παραγίγνομαι*· ἰδὲ Β, 2. *συνέπομαι*=ἀκολουθῶ μαζί. *οἱ δέ*· δηλ. Ἀργοναῦται. *μετὰ τούτων*· δηλ. τῆς Μηδείας καὶ τοῦ Ἀψύρτου. *ἀνήχθησαν*· ἰδὲ Β, 2.

Γ'

ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΜΥΘΟΙ

1. Παιδική ηλικία τοῦ Ἡρακλέους.

ὄντος=ὄτε ἦτο. εὐνή=κλίνη. διαφθείρω=καταστρέφω, φονεύω. ἐπιβωωμένης τῆς Ἀλκμήνης=καθ' ὃν χρόνον ἡ Ἀλκμήνη προσεκάλει μεγαλοφώνως (= με κραυγὰς) εἰς βοήθειαν. ἀναστάς=σηκωθείς. ἄγχω=σφίγγω δυνατὰ (ἰδίᾳ τὸν λαιμόν). ἑκατέραις ταῖς χερσὶ=μὲ τὰ δυὸ χέρια. ἀρματηλατεῖν=ὀδηγεῖν τὸ ἄρμα. δπλομαχεῖν=να μάχεται διὰ τῶν ὄπλων. κίθαρωδεῖν=να παίξῃ τὴν κithάραν, να τραγουδῇ. Ἐρμῆς ἰδὲ Α', 4. Ἀπόλλων· θεὸς τοῦ φωτός. Ἡφαιστος· ἰδὲ Α' 1. τοξικὴ (τέχνη)=ἡ τέχνη τοῦ τοξότου. Ἀθηνᾶ· θεὰ τῆς σοφίας. ἔτεμε· ἀορ. β' τοῦ τέμνω=κόπτω. Νεμέα· χώρα τῆς Ἀργολίδος. τὸ βουκόλιον=ἡ ἀγέλη βοῶν. Κιθαιρώνειος=ὁ εὐρισκόμενος ἐν τῷ Κιθαιρῶνι (ὄρει μεταξὺ Ἀττικῆς, Βοιωτίας καὶ Μεγαρίδος). ἀποκτείνω=φονεύω. Ἀμφιτρύων· πατὴρ τοῦ Ἡρακλέους. τὰς Θεσπίου· δηλ. βοῦς. ἀφίκετο=ἦλθε. ξενίζω=φιλοξενῶ. χειρωσάμενος=ἀφοῦ κατέβαλεν, ἐφόνευσεν. ἠμφιέσατο=ἐνεδύθη. χάσμα=τὸ ἄνοιγμα τοῦ στόματος. κόρυς-υθος=περικεφαλαία. ἐχρήσατο=μετεχειρίσθη, ἐχρησιμοποίησεν. ἐχρήσατο τῷ χάσματι κόρυδι=ἐχρησιμοποίησε τὸ στόμα (τὴν κεφαλὴν) ὡς περικεφαλαίαν.

2. Μανία τοῦ Ἡρακλέους.

χρόνῳ ὕστερον=ὑστερον ἀπὸ καιρὸν. ξῆλος=ζήλοτυπία. μανῆναι· ἀπαρ. ἀορ. τοῦ μαινόμεαι=τρελλαίνομαι. ἐμβάλλω=ὀρίπτω μέσα. διδ=διὰ τοῦτο. καταδικάσας ἑαυτοῦ φυγῆν=

καταδικάσας τὸν ἑαυτὸν του εἰς ἔξορίαν. *πυνθάνομαι τοῦ θεοῦ*—ἐρωτῶ τὸν θεόν. *Πυνθία*· ἱέρεια τοῦ ἐν Δελφοῖς ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. Αὕτη ἔδιδε τοὺς χρησμούς. *Τίρυνς*· πόλις πλησίον τοῦ Ναυπλίου, τῆς ὁποίας σφύζονται ἀκόμη τὰ Κυκλόπεια τεῖχη. *Εὐρυσθέης*· βασιλεὺς τῶν Μυκηνῶν. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεως τοῦ Ἡρακλέους ὁ Ζεὺς εἶπεν ἐνώπιον τῶν θεῶν καὶ ὀρκίσθη, ὅτι ὁ μέλλων νὰ γεννηθῆῖ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην θὰ ἄρξῃ τοῦ γένους τοῦ Περσέως, πάππου τοῦ Ἀμφιτρούωνος, καὶ τῶν περιοίκων. Ἡ Ἥρα ὅμως ἐκ ζηλοτυπίας πρὸς τὴν μητέρα του Ἀλκμήνην ἐπεβράδυνε τὴν γέννησιν τοῦ Ἡρακλέους καὶ ἐπετάχυνε τὴν γέννησιν τοῦ Εὐρυσθέως, ἐγγόνου καὶ τούτου τοῦ Περσέως. Κατὰ τὴν θείαν λοιπὸν ἀπόφασιν ὁ Ἡρακλῆς ὑπήκουσεν εἰς τὸν Εὐρυσθέα. *λατρεύω τινί*—ὑπηρετῶ, δουλεύω εἰς τινα. *ἐπιτάσσω*—διατάσσω. *ὁ ἄθλος*—ὁ ἀγὼν, τὸ *ἄθλον*—τὸ βραβεῖον τοῦ ἀγῶνος. *ἐπιτελεῖν*—νὰ ἐκτελῇ. *τῶν ἄθλων συντελεσθέντων*—ὅταν ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ ἄθλοι ἐκτελεσθοῦν. *ἔσσειναι*· ἐκ τοῦ *ἔφθ*—ὅτι θὰ εἶναι.

3. Οἱ δώδεκα ἄθλοι τοῦ Ἡρακλέους.

α' Ὁ λέων τῆς Νεμέας.

αὐτῷ· δηλ. τῷ Ἡρακλεῖ. *Νέμειος*—ὁ τῆς Νεμέας. *δορὰ*—δέσμα. *ἄτρωτος*—ἐκείνος, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τραυματισθῆῖ. *ἀφικόμενος*—ἐλθὼν, φθάσας. *μαστεύω*—ζητῶ. *πρῶτον*—κατ' ἀρχάς. *ὡς*—ὅτε. *ὄντα*· ἐκ τοῦ *ἔμαθε*—ὅτι ἦτο. *ἀνατεινόμενος* (τοῦ *ἀνατείνομαι*)—ἀφοῦ ἐσήκωσε (τὸ ὄσπλον του). *ἀμφίστομος*—ὁ ἔχων δύο στόματα (εἰσόδους). *αὐτοῦ*· δηλ. τοῦ λέοντος. *ἀπωκοδόμησε*—ἀπέκλεισε διὰ τοίχου. *κατέχω*—κρατῶ. *ἄγχων*· ἰδὲ Γ', 1. *ἕως*—ἕως ὅτου. *Μυκῆναι*· τὸ σημερινὸν παρὰ τὸ Ἄργος χωριὸν Φίχτια, πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τοῦ Εὐρυσθέως. *καταλαβὼν*—κατανοήσας. *ἀπέπε*· τοῦ *ἀπαγορεύω*. *τὸ λοιπὸν*—τοῦ λοιποῦ, ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἐξῆς. *πύλαι*—θύραι τῆς πόλεως.

β' Ἡ ὕδρα τῆς Λέρονης.

Λεργαῖος=ὄ τῆς Λέρονης. Ἦτο δὲ ἡ **Λέρονη** λίμνη τῆς Ἀργολίδος. **ὕδρα**=ὄφρις ζῶν εἰς τὰ ὕδατα. **ἐκτρέφομαι**=ἀνατρέφομαι. **τὰ βοσκήματα**=τὰ ζῷα. **τὴν δὲ μέσην**=τὴν ἐν τῷ μέσῳ (τῶν ὀχτῶ) κειμένην. **ἐπιβάς ἄρματος**=ἀφοῦ ἀνέβη ἐπὶ ἄρματος (πολεμικῆς ἀμάξης). **ἠνιοχοῦντος Ἰόλαου**=ἐνῶ ὁ Ἰόλαος ἐκράτει τοὺς ἠνίας, ὠδήγει τὴν ἄμαξαν. **Ἰόλαος** ἀνεμῶς τοῦ Ἡρακλέους. **ἔστησε**=ἔσταμάτησε. **Ἀμμωνῆς** ἡ Ἀμμωνή ἦτο θυγάτηρ τοῦ Λαναοῦ καὶ τῆς Εὐρώπης. Κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ Ποσειδῶν συνδεδεῖς μετ' αὐτῆς ἐκτύπησε τὴν τριαινάν του εἰς τὸ μέρος, ὅπου διὰ πρώτην φοράν τὴν συνήντησε, καὶ ἀνέδειξεν ὕδωρ ἐκ τῆς γῆς, τὸ ὁποῖον ἐδρόσισε τὸ ἄνυδρον Ἄργος. Ἐκ τοῦ ὀνόματός της ὠνομάσθη ἡ πηγὴ Ἀμμωνῆ (ἢ καὶ Λέρονη καλουμένη). **βάλλω**=κτυπῶ. **βέλεσι πεπυρωμένοις**=μὲ πεπυροακτομένα, φλέγοντα βέλη **κατέχω**=κρατῶ. **ἡ δέ** δηλ. ὕδρα. **θατέρω**=τῷ ἑτέρῳ. **ἀνέχομαι**=κρατοῦμαι. **θατέρω τῶν ποδῶν ἠνείχετο περιπλακεῖσα**=περιτυλιχθεῖσα εἰς τὸν ἕνα ἐκ τῶν ποδῶν ἐκρατεῖτο. (ἔξ αὐτοῦ). **ἀνώ**=κατορθώνω. **ἐπεβοῆθει**=ἤρχετο εἰς βοήθειαν. **καρκίνος**=κάβουρας. **δάκνω**=δαγκώνω. **τὸν πόδα** δηλ. τοῦ Ἡρακλέους. **διὸ**=διὰ τοῦτο. **ὑλη**=δάσος. **τοῖς δαλοῖς** (δαλός)=μὲ τοὺς δαυλοὺς. **ἐπικαίω**=καίω. **ἀνατολαί**=αἱ ἀναβλαστήσεις, αἱ ῥίζαι. **περιεγένετο** ἔνν. τῆς ὕδρας. **περιγίγνομαι υἱος**=ὑπερτερῶ, καταβάλλω τινά. **κατορύσσω**=χώνω βαθιά, θάπτω. **Ἐλαιούς** τόπος ἐν Ἀργολίδι. **ἀνασχίζω**=σχίζω καὶ ἀνοίγω. **τῇ χολῇ**=μὲ τὴν χολήν. **οἰστός**=βέλος.

γ' Ἡ ἔλαφος τῆς Κερυνείας.

Κερυνῖτις=ὄ τῆς Κερυνείας (ὕρους τῆς Ἀχαΐας). **ἔμψυχος**=ζωντανός. **ἐνεγκεῖν** τοῦ **φέρω**. **Οἰνόνη** χωρίον τῆς Ἀρκαδίας. **χρυσόκερος-ωτος** καὶ **-ω**=ὄ ἔχων χρυσᾶ κέρατα. **Ἄρτεμις** θεὰ τοῦ κυνηγίου. **ἱερός**=ἀφιερωμένος. **τρῶσαι** τοῦ **ιτρῶσσω**=πληγώνω. **ὄλον ἐνιαυτὸν**=ἐπὶ ἐν ὀλόκληρον ἔτος. **κάμνω**=κουράζομαι. **Ἄρτεμισιον** ὄρος μεταξὺ Ἀργολίδος καὶ Ἀρκαδίας. **τῇ διώξει**=ἔνεκα τῆς καταδιώξεως. **Λάδων** ποταμὸς τῆς Ἀρκαδίας.

Ἑλληνικὴ Χριστομάθεια Χ. Παπαναστασίου Ν. Φραγκίσκου 4

δ'. Ὁ κάπρος τοῦ Ἐρμάνθου.

Ἐρμάνθιος = ὁ τοῦ Ἐρμάνθου (ὄρους τῆς Ἀρκαδίας).
κάπρος = ἀγριόχοιρος, καπρί. **ἠδίκει** = ἔβλαπτε. **Ψωφίς** πό-
 λις τῆς Ἀρκαδίας πρὸς τὴν Ἥλιν. **ἐπὶ τὴν τοῦ κάπρου θή-
 ραν** = ἵνα θηρεύσῃ τὸν κάπρον. **λόχη** = δάσος (λόγγος). **ἐμ-
 βροχίζω** = συλλαμβάνω διὰ βροχου ἢ θηλειᾶς (κοινῶς μὲ βροχία).

ε' Ἡ κόπρος τῶν βοσκημάτων τοῦ Ἀργείου.

βοσκήματα· ἴδε Γ', β'. **μόνον**· δηλ. μόνος ὁ Ἡρακλῆ.
ἐκφορῆσαι = νὰ φέρῃ ἔξω (τοῦ ποιμνιοστατοῦ), νὰ καθαρίσῃς
οὐ δηλώσας = χωρὶς νὰ φανερώσῃ. **δεκάτη** = τὸ δέκατον μέρ-
 ος. **ἀπιστῶν** (δηλ. **τὴν κόπρον ἐκφορῆσειν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ**) =
 ἐπειδὴ δὲν ἐπίστευεν. **αὐλή** = ὁ περίβολος τῆς αὐλῆς. **τῆς αὐ-
 λῆς τὸ θεμέλιον διεῖλε** = ἤνοιξεν ὅπῃν εἰς τὰ θεμέλια τοῦ πε-
 ριβόλου τῆς αὐλῆς. **Ἀλφειὸς — Πηνειὸς**· πόταμοι τῆς Ἥλιδος.
σύνεγγυς = πλησίον. **παροχετεύω** = μεταβιάζω τὸ ὕδωρ δι'
 ὄχετοῦ πρὸς ἄλλο μέρος, μεταβάλλω τὸν ὄχυν. **ἐπήγαγεν** =
 ἔφερε πρὸς (τὴν κόπρον). **ἔκρουν δι' ἄλλης ἐξόδου ποιή-
 σας** = ποιήσας ὥστε τὰ ὕδατα νὰ ἐκβάλλουν δι' ἄλλης ἐξόδου.
ἐπιτετέλεσται = ἔχει ἐκτελεσθῆ.

στ' Αἱ ὄρνιθες τῆς Στυμφαλίδος.

(ὁ καὶ ἡ) **ὄρνις** = πτηνόν. **συνηρεφής**· ἐπίθ. = σκεπασμένος.
πολλῇ συνηρεφῆς ὕλη = μὲ πυκνὸν δάσος σκεπασμένη. **ἀπλε-
 τος** = ἀφθονος, ἀναρίθμητος. **συνέφυγον** = ὁμοῦ ἔφυγον. **ὠρυ-
 γή** = κραυγὴ (οὐρλιασμα). **δεδοικυῖται**· τοῦ **δέδοικα** = φοβοῦ-
 μαι. **ἀμηχανοῦντος** = ἐνῶ εὐρίσκετο ἐν ἀμηχανίᾳ. **πῶς... ἐκβά-
 λη** = μὲ ποῖον τρόπον νὰ ἐκδιώξῃ. **κρόταλον** = ὄργανον, διὰ τοῦ
 ὁποίου παράγεται κρότος (εἶδος ῥοκάνας). **τῇ λίμνῃ παρα-
 κειμένον** = τὸ ὁποῖον ἔκειτο πλησίον τῆς λίμνης. **ἐφόβει** =
 ἔκαμνε νὰ φοβοῦνται. **δοῦπος** = κρότος. **δέος** = φόβος.

ζ' Ὁ ταῦρος τῆς Κρήτης.

Κρής· ἐπίθ. = κρητικὸς. **ἄγω** = φέρω. **τὸ λοιπὸν** = εἰς τὸ

ἔξις. εἶασεν=ἀφῆκε (δηλ. ὁ Εὐρουσθεύς). ἀνετος=ἐλεύθερος.
πλανηθεὶς Σπάρτην...=ἀφοῦ περιῆλθε τὴν Σπάρτην... ἀφί-
κετο· ἰδὲ Γ, 1. λυμαίνομαι=βλάπτω, καταστρέφω.

η' Αἱ ἵπποι τοῦ Διομήδους:

Βίστονες· κατοικοῦν ἀνατολικῶς τῶν Ἀβδήρων (παρὰ τὸ
σημερινὸν Πόρτο-Λάγο). ἐκουσίως=μὲ τὴν θέλησίν των.
συνέπομαι=ἀκολουθῶ μαζί. βιάζομαί τινα=καταβάλλω τι-
νὰ διὰ τῆς δυνάμεώς μου. φάτνη=τὸ παχνί. τοὺς ἐπὶ ταῖς
φάτναις τῶν ἵππων ὑπάρχοντας=τοὺς ὠρισμένους διὰ τὰ
προσέχουν τὴν φάτνην τῶν ἵππων. ἤγαγε· δηλ. τοὺς ἵππους.
ἐπιβοηθούντων=ἐπειδὴ ἔτρεξαν εἰς βοήθειαν (τῶν ἐπιστα-
τούντων εἰς τὰς φάτνας). Ἀβδήρω· ὁ Ἀβδήρος ἦτο υἱὸς τοῦ
Ἑρμοῦ, φίλος τοῦ Ἡρακλέους. διαγωνίζομαι πρὸς τινα=
μάχομαι ἐναντίον τινός. διαφθείρομαι=φονεύομαι. τοῦ δια-
φθαρέντος· δηλ. ὑπὸ τῶν ἵππων.

θ' Ὁ ζῶστηρ τῆς Ἴππολύτης.

ζῶστηρ=ζώνη. Ἀμαζόνες· πολεμικὴ φυλὴ γυναικῶν πα-
ρὰ τὰς ἀκτὰς τοῦ Εὐξείνου πόντου. τὰ κατὰ πόλεμον=
εἰς τὰ ἔργα πολέμου, εἰς τὰ πολεμικά. σύμβολον=σημεῖον.
συμμάχους=ὡς συναγωνιστάς. Θεμίσκυρα· πρωτεύουσα τῶν
Ἀμαζόνων. ὡς=πρὸς. πυνθάνεται, τίνας χάριν ἦκοι=ἔρωτᾷ
διὰ ποῖον λόγον ἔχει ἔλθει. μᾶ τῶν Ἀμαζόνων εἰκασθεῖ-
σα=λαβοῦσα τὴν μορφήν μιᾶς Ἀμαζόνος. ἐπεφοίτα τὸ πλή-
θος=μετέβαινε συχνὰ εἰς τὸ πλῆθος (τῶν Ἀμαζόνων). ἀρ-
πάξουσι=θέλουν νὰ πάρουν. καταθῶ=τρέχω πρὸς τὰ κά-
τω. τὴν Ἴππολύτην... τὸν ζῶστηρα ἀφαιρεῖται=ἀφαιρεῖ
τὸν ζῶστηρα ἀπὸ τῆς Ἴππολύτης. ἐκ τούτου=μετὰ ταῦτα.

ι' Αἱ βόες τοῦ Γηρυόου.

ἐπέταξεν· ἔνν. ὁ Εὐρυσθεὺς τῷ Ἡρακλεῖ. ὠκεανού· δηλ. τοῦ Ἀτλαντικοῦ. **συμφυῆς**=ἐκ φύσεως προσκεκολλημένος, ἠνωμένος. **συνάγομαι**=συνενοῦμαι. **ἀπὸ λαγόνων**=ἀπὸ τὰ λαγάρα, τὰ ὑποκάτω τῶν πλευρῶν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μαλακά. **φοινικοῦς**=κόκκινος. **διὰ τῆς Εὐρώπης**=διὰ μέσου τῆς Εὐρώπης. **ἄγρια**=ἀκαλλιέργητα μέρη. **παρελθὼν**=ἀφοῦ ἐπέρασε. **ἐπέβαινε Λιβύην**=ἐπάτει εἰς τὴν Λιβύην. **αὐλίξομαι**=καταλύω, διανυκτερεύω. **αἰσθάνομαι**=ἐννοῶ, ἀντιλαμβάνομαι. **καταλαμβάνω**=προφθάνω. **ἀποθνήσκω**· παθητικὸν τοῦ ἀποκτείνω.

ια' Τὰ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων.

τελεσθέντων τῶν ἄθλων=ἀφοῦ ἐτελείωσαν οἱ ἀγῶνες (τὰ κατορθώματα). **μὴ προσδεξάμενος**=ἐπειδὴ δὲν παρεδέχθη. **τῶν τοῦ Αὐγείου βοσκημάτων**· δὲν παρεδέχθη τοῦτον, διότι ἐξετέλεσεν αὐτὸν ἐπὶ μισθῷ, τὸν δὲ τῆς ὕδρας, διότι τὸν ἔφερεν εἰς πέρας βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Ἰολάου. **Ἑσπερίδες**· νύμφαι θυγατέρες τοῦ Ἀτλαντος. Ἦτο δὲ οὗτος ἀδελφὸς τοῦ Προμηθέως καὶ ἐκράτει ἐπὶ τῶν ὄμων του τὸν οὐρανόν. **Νηρεὺς**· θαλάσσιος θεός, πατὴρ 50 Νηρηίδων, θαλασσίων νυμφῶν. **παντοῖος**=παντός εἶδους, ποικίλος. **ἐναλλάσσω**=μεταβάλλω. **ἔδησε**=ἔδρασε. **πρὶν μαθεῖν**=προτοῦ νὰ μάθῃ. **ποῦ εἶεν**=ποῦ ἦσαν. **ὑπερβόρειοι**· ἔθνος μυθικόν. Οὕτως ἐκάλουν οἱ ἀρχαῖοι πάντα τοὺς ἀγνώστους λαοὺς τοὺς κατοικοῦντας τὰ πρὸς βορρᾶν ἔσχιτα ὄρια τῆς γῆς. **εἰπόντος Προμηθέως αὐτόν...μὴ πορεύεσθαι**=ἐπειδὴ ὁ Προμηθεὺς εἶπε νὰ μὴ πορεύεται αὐτὸς (ὁ Ἡρ.). **πόλος**=ὁ οὐρανός· **ἐκεῖνον**· δηλ. τὸν Ἀτλαντα. **δρέπομαι**=κόπτω. **ἀνελόμενος**=ἀφοῦ ἔλαβεν εἰς χεῖράς του. **ἀπαλλάττομαι**=ἀναχωρῶ.

ιβ' Ὁ Κέροβρος.

κατὰ τοῦ νότου=ἐπὶ τῶν νότιων, τῆς ὀράξεως. **οὖ**=ὄπου.

διὰ τούτου· δηλ. τοῦ στομίου. *τὴν κάρθοδον ἐποιεῖτο* = κινήσεται. *αἰτοῦντος δὲ αὐτοῦ Πλούτωνα τὸν Κέρβερον* = ἐνῶ δὲ αὐτὸς ἐξήκει ἀπὸ τὸν Πλούτωνα τὸν Κέρβερον. *ἐὰν κρατήσῃ* = ἐὰν νικήσῃ (τὸν Κέρβερον). *χωρὶς τῶν ὄπλων*· δηλ. τοῦ τόξου καὶ ῥοπαλίου. *Ἀχέρων*· ποταμὸς τοῦ Ἄδου. *φράττομαι* = ὀπλίζομαι, προφυλάσσομαι. *λεοντῆ* = τὸ δέρμα τοῦ λέοντος. *συσκεπάζομαι* = σκεπάζομαι ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη. *περιβαλὼν τῇ κεφαλῇ τὰς χεῖρας* = ἀφοῦ ἔβαλεν ὀλόγγυρα τῆς κεφαλῆς τὰς χεῖρας. *καίπερ δακνόμενος* = ἂν καὶ ἔδαγκώ- νετο. *ἐπεισε* = ἠνάγκασε νὰ ὑποκύψῃ.

4. Θάνατος τοῦ Ἡρακλέους.

Καλυδῶν· πόλις τῆς Αἰτωλίας παρὰ τὸν Εὔηνον ποταμόν. *ἐπὶ* = εἰς. *ἐν ᾧ*· δηλ. ποταμῷ. *καθέξομαι* = κάθημαι. *Κένταυροι*· μυθολογικὰ τέρατα κατὰ τὸ ἐν μὲν ἡμῖσι ἀνθρώποι, κατὰ τὸ ἄλλο δὲ ἵπποι (ἴσως διότι ἰδόντες τὸ πρῶτον οἱ ἀνθρώποι τοὺς ἐν Θεσσαλίᾳ ἵππους ἐνόμισαν αὐτοὺς ὡς ἐν τέρας διφυές). Ἔζων κατὰ τὴν παράδοσιν μεταξὺ Πηλίου καὶ Ὀσσης. *τοὺς παριόντας* = τοὺς διερχομένους, τοὺς διαβάτας. *διαπορορμεύω* = μεταφέρω εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος (διὰ μέσου ποταμοῦ). *μισθοῦ* = ἀντὶ μισθοῦ, ἀμοιβῆς. *διακομίζω* = διαβιβάζω (ἀπὸ τῆς μιᾶς ὄχθης εἰς τὴν ἄλλην). *ἀνακραγούσης*· μετοχ. τοῦ *ἀνέκραγον*, ἀορ. β'. τοῦ *ἀνακράζω* = φωνάζω δυνατὰ. *τελευτῶν*· ἐνν. τὸν βίον = νὰ ἀποθάνῃ. *φίλτρον* = μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου προσελ- κύνει κανεὶς τὴν ἀγάπην, θέλητρον. τὸ *θύεν*· μετοχ. παθ. ἀορ. β' τοῦ *θύω*. *παρ' ἐαυτῆ* = πλησίον τῆς, μαζί τῆς. *Τραχίς*· πό- λις τῆς Θεσσαλίας εἰς τοὺς πρόποδας τῆς Οἴτης. *ἐπ' Οἰχάλιαν* = ἐναντίον τῆς Οἰχάλιας· ἦτο δὲ αὕτη πόλις ἐν Θεσσαλίᾳ ἐπὶ τοῦ Πηνειοῦ. *αἰρεῖ* = καταλαμβάνει. — *Κήναιον*· ἀκρωτήριον τῆς Εὐβοίας (εἰς τὰ Β. Δ.). *ἰερούργειν* = νὰ θυσιάζῃ. *ἐσθῆς* = ἐνδυ- μα. *οἴσοντα*· μέλλ. τοῦ *φέρω* = ἵνα φέρῃ. *πυνθάνομαι* = πλη- ροφοροῦμαι. *δείσασα*· τοῦ *δέδοικα* = φοβοῦμαι. *ταῖς ἀλη- θείαις* = ἀληθῶς. *τούτω τὸν χιτῶνα ἔχρισε* = με αὐτὸ (τὸ αἶ- μα) ἤλειψε τὸ ὑποκάμισον. *ἐνδύς* = ἀφοῦ ἐνεδύθη. *ὡς* = ὅτε. *ἰδός* = δηλητήριο. Διότι τὸ αἶμα τοῦ Νέσσου ἐδηλητηριάσθη ἐκ

τοῦ βέλους τοῦ Ἡρακλέους, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀλειφθῆ με τὴν
χολὴν τῆς Λερναίας ὕδρας. *χρῶς-ωτός*=τὸ δέσμα καὶ τὸ σῶ-
μα. *σῆπω*=σαπίζω *τὸν Δίξαν* δηλ. τὸν ἀκόλουθον καὶ κή-
ρυκα αὐτοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον συνέλαβε τὴν ὑπόνοιαν, ὅτι ἦτο
δράστης τῆς ἐναντίον του ἐπιβουλῆς. *αἴρω*=σηκώνω. *τῶν πο-*
δῶν ἀράμενος κατηκόντισε=ἀφοῦ τὸν ἐσήκωσεν εἰς τὰ χέρια
του, τὸν ἐξεσφενδόνισεν (ὡς ἀκόντιον). Ὁ Δίξας κατὰ τοὺς μύ-
θους ἔπεσεν ἐπὶ βράχων τῆς θαλάσσης καὶ ἐφονεύθη, ἐκ τούτου
δὲ οἱ βράχοι ὠνομάσθησαν Διχάδες *ἀπέσπα*=προσεπάθει νὰ ξε-
κολλήσῃ. *προσπεφυκότα* παρακ. τοῦ *προσφύομαι*=προσκολ-
λῶμαι. *συναπεσπῶντο αὐτῶ*=μαζὶ με αὐτὸν (τὸν χιτῶνα) ἀπε-
σπῶντο καὶ αἱ σάρκες. *τοιαύτη συμφορᾶ κατασχεθεῖς*=
ἀφοῦ ἐκυριεύθη, ἀφοῦ περιέπεσεν εἰς τοιαύτην συμφορᾶν. *ἐαυ-*
τὴν ἀνήρτησε=ἐκρεμάσθη. *ἐπιβάντος*=ἀφοῦ ἀναβῆ ἑπάνω.
ὑφάπτω=ἀνάπτω ὑποκάτω. *παριῶν κατὰ ζήτησιν ποι-*
μνίων=περνῶν ἀπὸ ἐκεῖ πρὸς ἀνεύρεσιν ποιμνίων. *ἀναπέμ-*
ψαι ἐκ τοῦ λέγεται=ὅτι ἔφερον ἑπάνω.

ΟΙ ΠΕΡΙ ΟΙΔΙΠΟΔΟΣ ΜΥΘΟΙ

1. Καταγωγή και περιπέτεια τοῦ Οιδίποδος.

χρήσαντος τοῦ θεοῦ = ἐπειδὴ ἔδωκε χρησμόν (εἰς αὐτόν) ὁ θεὸς (ποῖος);. *νομεύς* = βοσκός. *διατρήσας* τοῦ *διατετραί-
νω* = διατροπῶ. *τὰ σφυρὰ* = τὰ κότσια. *ἐξέθηκεν* = ἀφῆκεν
 ἐκθετον... *Κιθαιρών* ἴδε Γ', 1. *ἤνεγκαν* τίνος δῆματος; *ἀνε-
λοῦσα* = παραλαβοῦσα (αὐτό). *ὑποβάλλεται* = ὑποβάλλει ἑαυτῇ
 ὦ: ἴδιον τέκνον, νόθετεῖ αὐτό. *διὰ τὸ τοὺς πόδας ἀνοιδῆ-
σαι* = διότι ἐφρούσκωσαν (=εἶχον φρουσκώσει) οἱ πόδες του. *τε-
λειωθεῖς* = ἀφοῦ ἔγινε τέλειος ἀνὴρ. *διαφέρω* = ὑπερέχω. *ἤλιξ-
ικος* = συνομήλικος. *ῥώμη* = σωματικὴ δύναμις. *ὄνειδίζω* = κα-
τηγορῶ. *διὰ φθόνον* = ἔνεκα φθόνου. *ὑπόβλητος* = ὑποβολι-
μαῖος, νόθος. *πυνθανόμενος τῆς Περιβοίας* = ζητῶν νὰ μάθῃ
 ἀπὸ τὴν Περιβοίαν. *φονεύσειν... ἄξεσθαι γυναῖκα* ἐκ τοῦ
εἶπε = ὅτι θὰ φονεύσῃ... θὰ λάβῃ γυναῖκα. *ἐξ ὧν ἐλέγετο* =
 ἐκ τούτων, ἐξ ὧν ἐλέγετο (δηλ. ἐκ τοῦ Πολύβου καὶ τῆς Περι-
 βοίας). *συντυγχάνει... Λαίῳ* = τυχαίως συναντᾷ τὸν Λαῖον.
ὄχουμένῳ = νὰ ἐποχῆται, νὰ πορευέται ἐφ' ἀμάξης. *ἐκέλευσεν*
 δηλ. ὁ Οιδίπουσ. *ἐκχωρεῖν* δηλ. *τῆς ὁδοῦ* = νὰ παραμερίσῃ
 ἀπὸ τὸν δρόμον. *Κρέων ὁ Μενοικέως* ὡς πλησιέστερος ἄφ-
 ρην συγγενῆς, διότι ἦτο ἀδελφὸς τῆς Ἰοκάστης.

2. Ἡ Σφίγξ.

κατέσχε = κατέλαβε. *βάσις* = πόδες. *Φίκιον ὄρος* πλησίον
 τῶν Θηβῶν (νῦν Φαγᾶς). *παρὰ Μουσῶν* αἱ ὁποῖα ἐθεωροῦντο
 θεότητες τῆς σοφίας. *τηνικαῦτα* ἐπίρρο. = τότε *ἠνίκα ἄν* =
 ὅταν. *εἰς ταὐτό* = εἰς τὸ ἴδιον μέρος. *κατεσθίω* = κατατρούγω.

3. Ὁ Οἰδίπους λύει τὸ αἶνιγμα.

ἀπολλυμένων = ἐπειδὴ ἐχάνοντο, κατετρόγοντο. *τῷ λύσαντι* = εἰς ὅποιον τυχὸν λύσῃ τὸ αἶνιγμα. *γεννᾶσθαι...εἶναι...προσλαμβάνειν* τὰ ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ εἶπεν (ἐννοουμένου ἐκ τοῦ εἰπών). *τοῖς τέτταρσιν ὀχούμενον κώλοισι* = βαδίζον μετὰ τὰ τέσσαρα ἄκρα (δηλ. χεῖρας καὶ πόδας). *τελειούμενος* = ὅταν γίνῃ τέλειος ἀνὴρ. *προσλαμβάνω* = λαμβάνω ἀκόμη, ἐπιπροσθέτως. *βάκτρον* = βακτηρία.

4. Τὸ τέλος τοῦ Οἰδίποδος.

φανέντων δέ = ὅτε δὲ ἀπεκαλύφθησαν. *τὰ λανθάνοντα* = ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἦσαν ἄγνωστα (ὅτι δηλ. ὁ μὲν Λαῖος ἦτο πατήρ του, ἡ δὲ Ἰοκάστη μήτηρ του). *ὄψεις* = ὄμματα, ὀφθαλμοί. *ἠλαύνετο* = ἐδιώκετο (ὑπὸ τῶν πολιτῶν ὡς προῖξας ἀνόσια). *Κολωνός* = δῆμος τῆς Ἀττικῆς πρὸς Δ τῶν Ἀθηνῶν (νῦν Σεπόλια). *Εὐμενίδες* = ἄλλο ὄνομα τῶν *Ἐρινύων* ἦσαν δὲ αὐταὶ θεαὶ τοῦ Ἄδου τιμωροῦσαι τοὺς παραβάτας τῶν ἠθικῶν νόμων. *τέμενος* = τεμάχιον γῆς ἀφιερωμένον εἰς θεὸν ὡς ἱερὸν ἔδαφος. *ἰκέτης* = ὁ ἐρχόμενος, ἵνα ζητήσῃ βοήθειαν ἢ προστασίαν, ὁ ἐρχόμενος νὰ ἐξαγισθῇ. *ἰκέτης* = ὡς ἰκέτης. *προσδεχθεὶς* = ἀφοῦ ἐγίνε δεκτός.

Ε'

ΟΙ ΠΕΡΙ ΔΙΑΚΙΔΩΝ ΜΥΘΟΙ

1. Αἰακός.

τούτω = χάριν τούτου. *διὰ* = διὰ τοῦτο (τὴν εὐσέβειάν του). *ἀφορία* = ἀκαρπία. *ἀπαλλαγῆσθαι* = ὅτι θὰ ἀπαλλαγῇ. *ἐνεσιτῶς* = ὁ παρών. *εὐχὴ* = προσευχή. *Πλούτων* = θεὸς τοῦ Ἄδου.

2. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Αἰακοῦ.

διαφέρω ἴδε Δ', 1. *ἐπιβουλεύω τινὶ* = σκέπτομαι κακὸν

ἐναντίον τινός. *κατὰ κεφαλῆς* = κατακέφαλα. *φωραθέντος* = ἀνακαλυφθέντος. *ἐλαύνομαι* ἴδε Δ', 4. *ἀδικοῦντα τὴν νῆσον* = ὁ ὅποιος ἔβλαπτε τὴν νῆσον. *ἴνα...γέννηται αὐτῷ* = ἴνα γεννήσῃ αὐτός. *γέρας* = (ὡς) βραβεῖον. *Δαομέδοντος*· τοῦ τότε βασιλέως τῆς Τροίας, πατρὸς τοῦ Πριάμου. *Φθίαν*· χώραν τῆς Θεσσαλίας. *τὴν Νηρέως*· δηλ. θυγατέρα, ἣτις ἦτο θαλασσία νύμφη.

3. Ἀχιλλεύς.

τίκτω = γεννῶ. *τῆς νυκτός* = ἐν καιρῷ νυκτός. *πατρῷος* = πατρικός. *μεθ' ἡμέραν* = κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας. *ἀμβροσία* = ἡ τροφή τῶν θεῶν. Ἐνταῦθα ὁμοῦς ἀλοιφή, χρῆσμα. *ἐπιτηρέσας*· ἴδε Β', 5. *ἀσπαίρω* = σπαρταρῶ. *προαίρεσις* = σχέδιον. *ἀπολείπω* = ἀφήνω. *οἴχομαι* = ἀναχωρῶ. *Χείρων*· εἰς τῶν Κενταύρων, ὁ ὅποιος ἦτο ὀνομαστός διὰ τὴν σοφίαν του, διδάσκαλος τοῦ Ἀχιλλέως. *σπλάγχνοις...μυελοῖς* = μετὰ σπλάγχνα καὶ μυελούς. *σῦς-δς* καὶ *ῦς* = χοῖρος. *οὐ προσήνεγκε (προσφέρω)* = δὲν ἐπλησίασε. *χωρίς* = ἄνευ. *Κάλχας*· ὀνομαστός μάντις. *δεῖ* = πρέπει. *αὐτόν*· δηλ. τὸν Ἀχιλλέα. *ἀπολέσθαι*· ἔκ τοῦ *δεῖ* = νὰ χαθῆ. *κρύπτω* = καλύπτω. *μηνύω* = ἀποκαλύπτω, προδίδω. *χρησάμενος σάλπιγγι* = χρησιμοποιήσας σάλπιγγα. *τούτῳ τῷ τρόπῳ* = κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον.

ΣΤ'

Ο ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΜΥΘΟΣ

1. Κτίσις τῶν Ἀθηνῶν.

ἀφ' ἑαυτοῦ = ἀπὸ τὸ ὄνομά του. *ἔδοξε τοῖς θεοῖς* = ἐφάνη καλὸν εἰς τοὺς θεοὺς, ἀπεφάσισαν οἱ θεοί. *ἴδιος* = ἰδιαιτέρος. *πλήττω* = κτυπῶ. *τρίαῖνα*· εἶδος δόρατος μετὰ τρεῖς ἀκμᾶς, τὸ σύμβολον τῆς ἡγεμονίας τοῦ Ποσειδῶνος ἐπὶ τῆς θαλάσσης. *κατὰ μέσην τὴν Ἀκρόπολιν* = κατὰ τὸ μέσον τῆς Ἀκροπόλεως. *ἀναφαίνω* = φανερώνω, φέρω εἰς τὸ φῶς. *Ἐρεχθίδης*· ἦτο φρέαρ μετὰ ἄλμυρον ὕδωρ, τὸ ὅποιον ἔκειτο εἰς τὸ Ἐρεχθίδιον ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως. *ποιησαμένη μάργυρα* = ἀφοῦ κατέστησε μάργυρα. *διαλλάττω* = συμφιλίω. *ἀφ' ἑαυτῆς* = ἀπὸ τὸ ὄνομά της. *ἐκρίθη* = δι' ἀποφάσεως ἐδόθη, ἐπεδικάσθη.

II

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΕΚ ΤΗΣ ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΔΙΔΙΑΝΟΥ

1. Ἡ ἀφιλοχρηματία τοῦ Φωκίονος.

Φωκίων· ἐπιφανὴς στρατηγὸς καὶ πολιτικὸς τῶν Ἀθηναίων (412—317) π. Χ.). *τάλαντον* (τό)· χρηματικὸν ποσὸν 6000 ἀρχαίων δραχμῶν. *δίδωσιν* = δίδει. *ὡς* = ὅτε. *ἠγοῦμαι* = νομίζω. *καλὸς καὶ ἀγαθὸς* = ὄραϊος εἰς τὸ σῶμα καὶ ἀγαθὸς εἰς τὴν ψυχὴν, ὁ τέλειος ἄνθρωπος. *οὐκοῦν* = λοιπὸν. *ἐασάτω*· τοῦ *ἐάω-ᾶ* = ἀφήνω. *τοιούτων*· δηλ. καλὸν καὶ ἀγαθόν.

2. Ἡ φιλοπατρία τοῦ Φωκίονος.

κατέγνωσαν· τοῦ *καταγιγνώσκω*. *καταγιγνώσκω τινὸς θάνατον* = καταδικάζω τινὰ εἰς θάνατον. *πειῶσθαι*· μέλλ. τοῦ *πίνω*. *ἡ κύλιξ* = τὸ ποτήριον. *οἱ προσήκοντες* = οἱ συγγενεῖς. *ἤροντο*· μέσ. ἀόρ. β' τοῦ *ἐρωτῶ*. *μηδὲν* = καθόλου. *μνησικακέω-ᾶ* = διατηρῶ κακίαν, πάθος.

3. Ἡ φιλοπατρία τοῦ Ἀγησιλάου.

ἐπιστέλλω = γράφω δι' ἐπιστολῆς, *παραγγέλλω*. Ἀγησίλαος· βασιλεὺς τῆς Σπάρτης. (442—358 π. Χ.). *ἀντεπιστέλλω* = στέλλω ἀπάντησιν. *οὐ δυνατόν*· ἔνν. *ἐστί*. *εἶναι*· ἐκ τοῦ

δυνατόν ἐστι. εἰ...εἶη=ἂν θὰ ἦτο. κοινῇ· ἐπίρ.=ἀπό κοινοῦ. δηλον· ἔνν. ἐστὶ=φανερὸν. ἔσται· δηλ. φίλος.

4. Ὁ Πλάτων περὶ τοῦ πολυτελοῦς βίου.

Πλάτων· εἰς ἓκ τῶν ἐπιφανεστάτων Ἀθηναίων φιλοσόφων (428—347 π. Χ.). Ἀκραγαντῖνοι· οἱ κάτοικοι τοῦ Ἀκράγαντος τῆς Σικελίας οἰκοδομοῦντας...δειπνοῦντας=ὄτι...ἄρα=κατὰ τὰ φαινόμενα, ὡς φαίνεται. βιωσόμενοι· μέλ. τοῦ ζῆω-ῶ. ὡς βιωσόμενοι=μέ τὴν ἰδέαν, ὅτι θὰ ζήσουν. τεθνηξόμενοι· τετελ. μέλλ. τοῦ θνήσκω. ὡς τεθνηξόμενοι=μέ τὴν ἰδέαν, ὅτι θὰ ἔχουν ἀποθάνει.

5. Ἡ μετριοφροσύνη τοῦ Πλάτωνος

Πλάτων· ἰδὲ β. συνεσκήνωσε· τοῦ συσκηνώ-ῶ=μένω εἰς τὴν αὐτὴν σκηνήν, οἰκίαν. ἀγνώσ -ῶτος=ἄγνωστος. οὔτω=τόσον. χειρόομαι-οὔμαι=ὑπ' ἁρεῶν, σκλαβώνω. συνουσία=συναναστροφή. συνεσιτάομαι-ῶμαι=συντροφώ. συνδιημερεύω τινὶ=περὶ ῶ μαζί με κάποιον τὴν ἡμέραν μου. ἀφελῶς=μέ ἀπλότητα. ὑπερησθῆναι· τοῦ ὑπερήδομαι=εὐχαριστοῦμαι ὑπεροβικά.— ὥστε ὑπερησθῆναι τοὺς ξένους=ὥστε νὰ εὐχαριστηθοῦν ὑπεροβικά οἱ ξένοι. συντυχία=συνάντησις. οὔτε ἐμέμνητο Ἀκαδημείας=οὔτε ἔκαμε νειεῖαν περὶ τῆς Ἀκαδημείας. Ἀκαδημεία· ἡ σχολή, ἐνθα ἐδίδασκεν ὁ Πλάτων παρὰ τὸν Κολωνόν. Σωκράτης· ὁ περίφημος φιλόσοφος τῶν Ἀθηναίων (470-399 π. Χ.), διδάσκαλος τοῦ Πλάτωνος. ἐμφανίζω=φανερώνω. μάλα φιλοφρόνως=μέ πολλὴν φιλοφροσύνην, πολὺ φιλικά. ἄγε· ὡς ἐπίρρ.=ἐμπρὸς λοιπόν. ὀμιλητής=μαθητής. ἤγησαι· προστ. μέσ. ἀορ. τοῦ ἡγέομαι-οὔμαι=ὀδηγῶ. ἤρεμα=ἡσυχά, ὀλίγον. ὑπομειδιάω-ῶ=χαμογελῶ. ὅτι=διότι. τὸν τοσοῦτον=τὸν τόσον μέγαν, σπουδαῖον.

6. Ἡ ἀρετὴ τοῦ Ἐφιάλτου.

Ἐφιάλτης ὁ Σοφωνίδου· Ἀθηναῖος πολιτικός ζήσας τὸ πρῶτον ἡμῶν τοῦ εἴ. αἰῶνος π. Χ. *πενέστατος*· ὑπερθ. τοῦ *πένης*. *ἐταῖρος*=φίλος. *αἰδέομαι-οὔμαι*=σέβομαι, ἐντρέπομαι. *καταχαρίζομαι τὰ δίκαια*=ἐκδίδω ἀπόφασιν χαριστικὴν παρὰ τὸ δίκαιον. *δοκέω-ῶ*=φραίνομαι, δίδω τὴν ἐντύπωσιν.

7. Ὁ Ἐπαμεινώνδας περὶ τοῦ χρήματος.

Ἐπαμεινώνδας· θηβαῖος στρατηγὸς καὶ πολιτικός (420—362 π. Χ). *Ἰάσονος*· τυράννου τῶν Φερῶν. *χρυσοῦς*· ἐνν. *στατήρας*=χρυσᾶ νομίσματα. *ἀδίκων ἄρχεις χειρῶν*=κίμνεις ἀρχὴν τῆς ἀδικίας. *ἐφόδιον*=ὡς ἐφόδιον=τὰ ἀναγκαῖα πρὸς ὁδοιπορίαν. *ἐμβάλλω*=εἰσβάλλω. *πυθόμενος*· τοῦ *πυθάνομαι*=πληροφοροῦμαι. *εἰληφέναι* (ἀπαρ. παρακ. τοῦ *λαμβάνω*)· ἐκ τοῦ *πυθόμενος*=ὅτι εἶχε λάβει. *ἀπόδος*=δῶσέ ὄπισσω. *πρίω* (προσι. μ. ἀορ. β' τοῦ *ὠνέομαι-οὔμαι*)=ἀγόρασε. *καπηλεῖον*=παντοπωλεῖον. *καταζήω-ῶ*=περιῶ τὴν ζωὴν μου.

8. Ἡ φιλοπατρία τῶν Λακαινῶν.

κεῖσθαι· ἐκ τοῦ *ἐπυθάνοντο*. *κεῖμαι*=κεῖμαι νεκρός, ἔχω φονευθῆ. *ἐπισκοπέω-ῶ*=παρατηρῶ, ἐξετάζω. *εἰ ἦν*=ἂν ἦσαν. *τὰ ἐναντία*=τὰ ἐκ τῶν ἔμπροσθεν. *πατρῶος*=πατρικός. *ταφαί*· κατὰ πληθυντ.=κοιμητήρια, τάφοι. *εἰ ἐτέρως εἶχον τῶν τραυμάτων*=ἐὰν ἦσαν διαφορετικὰ (δηλ. ἐκ τῶν ὀπισθεν) τὰ τραύματα. *ἐνταῦθα*=τότε. *ἀπαλλάττομαι*=ἀπέροχομαι. *πολυάνδριον*=τόπος, ὅπου πολλοὶ θάπτονται, νεκροταφεῖον. *οἰκεῖος*=ἴδιος.

9. Αἱ περὶ φιλοκερδείας ἀντιλήψεις τῶν Σπαρτιατῶν.

μειράκιον=παῖς ἀπὸ 14—21 ἔτους. *ἐπρίατο*· ἀορ. β'. τοῦ *ὠνέομαι-οὔμαι*=ἀγοράζω (προβλ. 7 *πρίω*). *χωρίον*=τόπος, ἀγρός. *ὑπερεύωνος*=πολὺ εὐθηνός. *ἤχθη*· τοῦ

ἀγομαι. ἐπὶ τὰς ἀρχὰς=ἐνώπιον τῶν ἀρχόντων. ζημιόω-ῶ=τιμωρῶ. ἐκείνο=τοῦτο. ἐπει=ἐπειδή. ὦν=ἄν καὶ ἦτο. κερδαίνω=κερδίζω. ὀξύτατα=μὲ πάθος, ὑπερβολικά. ἐράω-ῶ=ἐπιθυμῶ, ἀγαπῶ. ἐν τοῖς μάλιστα=ἐκ τῶν πρώτων. καὶ τοῦτο· δηλ. τὸ ἐπόμενον. μή... παρατετάχθαι (= παρατάττεσθαι)=νὰ μὴ ἀνθίστανται. ἀργύριον=χρήματα.

10. Ἡ ζωοφιλία τοῦ Ξενοκράτους.

Ξενοκράτης· ἀρχαῖος φιλόσοφος (396-314 π. Χ.). Χαλκηδών· πόλις ἐν Μ. Ἀσίᾳ (νῦν Καδίκιοι). ἐταῖρος=φίλος, μαθητής. ἐλεέω-ῶ τινα=λυποῦμαι τινα. καθημένου=δηλ. τοῦ Ξενοκράτους. στρουθός=σπουργίτης. κατέπιτη· ἐνεργ. ἀφρ. β' τοῦ καταπέτομαι=πετῶ πρὸς τὰ κάτω. κόλπος=κόρφος. ἀσμένως· ἐπίρ.=ἐνχαρίστως, προθύμως. ὁ ὄρνις=τὸ πτηνόν. ἔστε· σύνδεσμ.=ἕως ὅτου.

11. Ἡ ὀρθὴ χρῆσις τοῦ πλούτου.

ὄνομα=ὀνόματι, ὀνομαζόμενος. ἀποδημέω-ῶ=ἀπέροχομαι εἰς τὴν ξένην. χρόνω=μετὰ πάροδον χρόνου. οὐσία=περιουσία. ἧς=ἐκείνης, τὴν ὁποίαν. πλείω=περισσότεραν. ἔφη· δηλ. ὁ Τιμανδρίδας. ἀδικεῖσθαι· ἐκ τοῦ ἔφη=ὅτι ἠδικήθησαν. τὰ γάρ...· ἐνν. ὄντα=ἡ περιουσία. ἀναλίσκω=ἔξοδεύω. ἐλεύθερος=γενναιόδωρος. τὸ φαίνεσθαι (τινα)=τὸ νὰ φαίνεται κανεῖς. ζῶντα=ἐφ' ὅσον ζῆ. καταφωράω-ῶ=ἀνακαλύπτω. (τὸ) καταφωραθῆναι δέ=τὸ νὰ ἀνακαλυφθῆ δέ. τῶν ἐν ἀνθρώποις=τῶν συμβαινόντων εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

12. Ἡ πραγματικὴ μόρφωσις.

μειράκιον· ἰδὲ 10. Ἑρετρικόν· ἕξ Ἑρετρίας τῆς Εὐβοίας.

προσεφοίτησε Ζήνωνι=ἐμαθήτευσεν εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Ζήνωνος. Ζήνων· φιλόσοφος ἐκ Κιτίου τῆς Κύπρου, ἀρχηγὸς τῆς Στωικῆς σχολῆς (300 π.Χ.). ἔστ' εἰς ἄνδρα ἀφίκετο=ἔως ὅτου ἔφθασεν εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν ἀνδρῶν, ἔγινεν ἀνὴρ. ἤρετο· τοῦ ἐρωτάω-ῶ. ὅτι ἄρα μάθοι=τί τέλος πάντων ἔμαθεν. ἐν τῇ τοσαύτῃ διατριβῇ τοῦ χρόνου=ἐπὶ τόσον μακρὸν χρόνον. οὐκ εἰς μακρὰν=ἐντὸς ὀλίγου. ἔδρασε τοῦ δράω-ῶ=πράττω. τοῦτο· δηλ. τὸ δεῖξαι. χαλεπήναντος· τοῦ χαλεπαίνω=ἀργίζομαι. γὰρ=δηλαδή. πληγὰς ἐντείνω τινι=δέρω τινά. ἡσυχίαν ἄγω=ἡσυχάζω, ἡρεμῶ. ἐγκαρτερέω ὦ=ὑπομένω.

13. Ὁ Σωκράτης περὶ τῶν ἐπιθυμιῶν.

ἑορτῆς οὔσης=ἐπειδὴ ἦτο ἑορτή. φιλοτιμέομαι-οὔμαι=προθυμοποιοῦμαι.— Ἀλκιβιάδης· διάσημος ἀθηναῖος πολιτικός καὶ στρατηγὸς (448—404 π. Χ.). Σωκράτης· ἴδε 5.— Ξανθίππη· σύζυγος τοῦ Σωκράτους. ἀξιώω-ῶ=ἀπαιτῶ. παρατάττομαι=ἀντιτάσσομαι. μὴ λαβεῖν=δηλ. νὰ μὴ λάβωμεν. ἀντιφιλοτιμέομαι-οὔμαι=προθυμοποιοῦμαι καὶ ἐγώ. μέγα ἐστὶ=εἶναι μεγάλο, σπουδαῖον πρᾶγμα. ὦν=τὰ ὅποια. τυχεῖν τούτων· ἐκ τοῦ μέγα ἐστὶ=νὰ ἐπιτύχη αὐτά. τὸ μηδὲ ἐπιθυμεῖν· ἔνν. τινά. τὴν ἀρχὴν=οὐδόλως, ὅλως διόλου.

14. Ἡ ἀξία τῆς συμφωνίας παρὰ Σπαρτιάταις.

Λύσανδρος· στρατηγὸς καὶ ναύαρχος τῶν Λακεδαιμονίων διακριθεὶς κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον. ἐγγνώω-ῶ=ἄρραβωνίζω. ἀπολείπομαι=ἀφήνομαι. τελευταῖα τοῦ βίου=τὸ τέλος τῆς ζωῆς, ὁ θάνατος. ἀνεφάνη...ῶν=ἀπεδείχθη, ὅτι ἦτο. οὐκ ἔφασκεν(παράτ. τοῦ φημί)=ἠρνεῖτο. ἄγωμαι γυναῖκα=λαμβάνω γυναῖκα. ἐπὶ τούτοις=ἔνεκα τούτου. ζημιόω-ῶ ἴδε

9. *Λακωνικά φρονῶ* = σκέπτομαι κατὰ τρόπον Λακωνικόν. *ἄλλως* = τοῦλάχιστον. *ἀμνημονέω-ῶ* = λησμονῶ. *ἀμνημονῶν... προτιμῶν...* = διότι... συνθῆκη = συμφωνία.

15. *Ἡ ἀλαζονεία τοῦ Ἀλκιβιάδου.*

Ἀλκιβιάδης ἰδὲ 14. *τετυφωμένον* (τοῦ *τυφῶ-ῶ*) ἐπὶ *τῷ πλούτῳ* = ὅτι εἶχε σκοτισθῆ (τυφλωθῆ) ἀπὸ τὸν πλούτον. *μέγα φρονῶ ἐπὶ τοῖς ἀγροῖς* = ὑπερηφανεύομαι διὰ τοὺς ἀγρούς μου. *ἤγαγεν* τοῦ *ἄγω* = ὄδηγῶ. *ἐνθα* = ὅπου. *πινάκιον* = μικρὸς πίναξ. *γῆς περίοδος* = χάρις τῆς γῆς. *ἐνταῦθα* δηλ. ἐν τῷ χάριτι. *ὡς* = ὅτε. *διαθρῆσαι* *διαθρέω* = βλέπω μέσα, εὐρίσκω. *οὐδαμοῦ* δηλ. τοῦ πινακίου.

16. *Τὰ ἀγαθὰ τῆς φιλοπονίας.*

ῥοιά = ἡ ῥοϊδιά καὶ τὸ ῥοϊδί. *λίκνον* = κάνιστρον. *ἐλαύνω* = περῶ. *τὴν Περσίδα* ἐνν. *χώραν* = τὴν Περσίαν. *προσκομίζω* = προσφέρω. *ὑπερεκπλαγείς* τοῦ *ὑπερεκπλήττομαι* = αἰσθάνομαι ὑπερβολικὴν ἐκπληξιν. *παράδεισος* = μέγας κήπος. *οἶκονθεν* δηλ. κομίζει = (ὅτι) ἀπὸ τὸν οἶκόν του φέρει. *ἐκ τῆς αὐτοῦ* = ἐκ τῆς ἰδικῆς του, προσωπικῆς. *γεωργία* = καλλιέργεια, περιποίησις τῆς γῆς. *ὑπερήσθη* τοῦ *ὑπερήδομαι* = εὐχαριστοῦμαι ὑπερβολικά. *ἐπιλέγω* = λέγω ἐπὶ πλέον. — *νῆ* βεβαιωτικὸν μόριον. — *νῆ τὸν Μίθραν* = μὰ τὸν Μίθραν ἦτο δὲ ὁ Μίθρας θεότης τῶν ἀρχαίων Περσῶν, προσωποποίησης τοῦ ἡλίου. *γε* = τοῦλάχιστον. — *ποιῆσαι* ἐκ τοῦ *δυνήσεται*.

17. *Ἡ εὐσέβεια καὶ φιλοστοργία τοῦ Αἰνείου.*

ἄλωσις = κατάληψις. *Ἴλιον* πρωτεύουσα τῆς Τροίας ἐν Μ. Ἀσίᾳ. *οἰκτιρῶ* = λυποῦμαι. *Ἀχαιοί* παλαιὸν ὄνομα τῶν Ἑλλήνων. *ἀλίσκομαι* = συλλαμβάνομαι, αἰχμαλωτίζομαι. *τύχη* = κακοτυχία, συμφορά. *πάνυ Ἑλληνικῶς* = κατὰ τρόπον πολὺ ἐξόχως Ἑλληνικόν. *τῶν οἰκείων* = ἐκ τῶν οἰκιακῶν του πρα-

γμάτων. ἀποφέρω=φέρω μακρῶν, μεταφέρω. ἀράμεμον (μέσ. ἀόρ. τοῦ αἴρωμαι)=ἀφοῦ πάρη εἰς τοὺς ὤμους του, σηκώση. Αἰνεῖας' εἷς ἐκ τῶν διασημοτάτων ἡρώων τῆς Τροίας. θεοὺς=τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν (προβλ. τὰς σημερινὰς ἀγίας εἰκόνας). ἠσθέντες' τοῦ ἠδομαι. συγχωρέω-ῶ=ἐπιτρέπω. πάνν σφόδρα=παρὰ πολύ. γεγηρακότα' τοῦ γηράσκω. ἀναθέμενος τοῖς ὤμοις=ἀφοῦ ἔθεσεν (ἐφορτώθη) ἐπὶ τῶν ὤμων του. ὑπερεκπλαγέντες=ἴδε 16. ἐπὶ τούτῳ=διὰ τὴν προᾶξίν του αὐτῆν. οὐχ ἥμισυτα=μάλιστα=παρὰ πολύ. τὰ οἰκεῖα=τὰ ἰδικά του.

18. Ἡ ἀλεκτρονομαχία ἐν Ἀθήναις.

νίκην' δηλ. κατὰ τοὺς Περσικοὺς πολέμους. ἔθεντο νόμον=ἐνομοθέτησαν, ἐψήφισαν νόμον. ἀλεκτροῦν-όνος=ὁ ἀλέκτωρ. ἐρῶ' μέλλ. τοῦ λέγω. ἐξάγω τὴν στρατιάν=ἐκστρατεύω. θεάομαι-ῶμαι=παρατηρῶ. ἀργῶς=ἀπαθῶς. ἐπέστησε τὸ στράτευμα=ἐσταμάτησε τὸν στρατόν. πρὸς αὐτούς' δηλ. τοὺς στρατιώτας. μὴν=βεβαίως. ὑπὲρ τοῦ μὴ ἠττηθῆναι (τοῦ ἠττάομαι-ῶμαι)=διὰ νὰ μὴ νικηθῆ. ἐκότερος=ὁ καθεὶς ἐκ τῶν δύο. μὴδὲ εἶξαι (τοῦ εἶκω)=καὶ ὑπὲρ τοῦ μὴ εἶξαι θατέρω τὸν ἕτερον=καὶ διὰ νὰ μὴ ὑποχωρήσῃ ὁ εἷς εἰς τὸν ἄλλον. ῥώμη=θάρος.

